

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU ZAMBROWSKIEGO
ZA 2024 ROK**

ZAMBRÓW, MARZEC 2025

Spis treści

I. CZĘŚĆ OGÓLNA	4
II. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2024 ROK	
POSZCZEGÓLNYCH KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH POWIATOWEJ STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAMBROWIE.....	6
1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZWALCZANIA ZAKAŻEŃ I CHOROBY ZAKAŻNYCH	6
3. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI REALIZUJĄCYMI SZCZEPIENIA OCHRONNE	17
4. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ ZDROWOTNĄ ŻYWNOŚCI ORAZ WARUNKAMI ZDROWOTNYMI PRODUKCJI I OBROTU PRZEDMIOTAMI UŻYTKU, MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	23
4.1 Charakterystyka ogólna obiektów nadzorowanych.....	23
4.2. Ocena sposobu żywienia w jednostkach systemu oświaty.....	23
4.3. Nadzór nad bezpieczeństwem środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w odniesieniu do kontroli poziomu zanieczyszczeń chemicznych, mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych produkowanych i wprowadzanych do obrotu.....	24
4.4. Nadzór nad zakładami produkcji, dystrybucji oraz wprowadzającymi do obrotu suplementy diety, żywności dla określonych grup oraz środki spożywcze wzbogacane, w tym sprzedaży internetowej, z uwzględnieniem przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy oraz obecności składników, które nie powinny być stosowane w składzie suplementów diety, w tym zamieszczanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych	27
4.5. Realizacja programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków	30
4.6 Ocena sposobu rozpatrywania skarg i interwencji	30
5. OCENA SANITARNA POWIATU ZAMBROWSKIEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ	31
5.1 Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia przez ludzi	31
5.2 Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej	34

5.3	Jakość wody na pływalni	36
6.	OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAM I.....	36
6.1	Zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.....	36
6.2	Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy.....	37
6.3	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, kosmetykami oraz środkami zastępczymi w oparciu o obowiązujące przepisy	37
7.	OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	40
8.	OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH ZAKŁADÓW NAUCZANIA I WYCHOWANIA	42
	Informacje wstępne	42
	Funkcjonalność budynków.....	42
	Realizacja zagadnień problemowych:	43
	Podsumowanie	44
9.	OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA	44

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

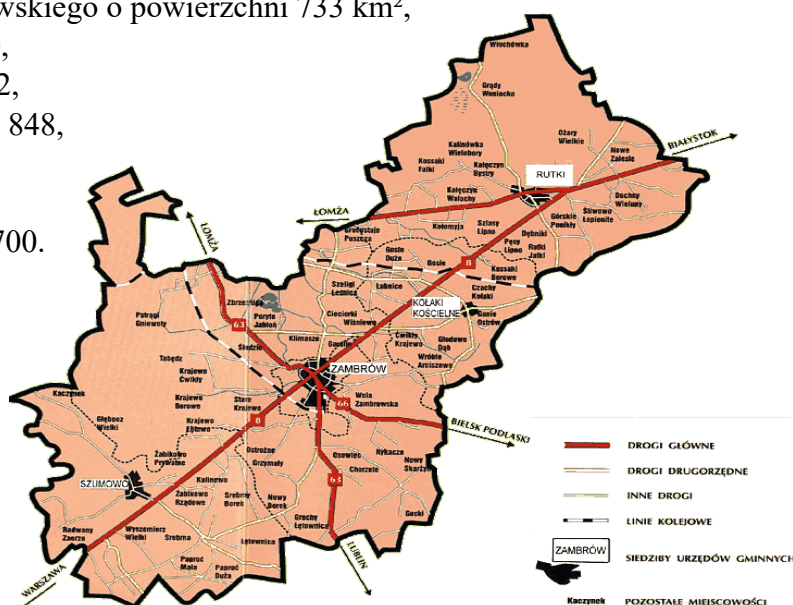
Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, w tym głównie profilaktyka chorób zakaźnych i zawodowych. Realizacja powyższego odbywa się poprzez prowadzenie systematycznego nadzoru nad warunkami higieny środowiska, przestrzeganiem zasad profilaktyki chorób zakaźnych i zwalczaniem zakażeń, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, przestrzeganiem zasad chemicznego bezpieczeństwa zdrowotnego przez producentów, importerów, wprowadzających do obrotu i stosujących substancje chemiczne niebezpieczne i ich mieszaniny, przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie działań z zakresu promocji zdrowia i zdrowotnego stylu życia w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. W roku 2023 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie kontynuował realizację ww. zadań (określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Na efektywność działalności nadzorowej i oświatowej miały wpływ doskonalanie wdrożonego systemu jakości, podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników PSSE oraz wykorzystanie usług cyfrowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie swoim nadzorem obejmuje powiat zambrowski, na terenie którego znajdują się 4 gminy i 1 miasto: miasto i gmina Zambrów, gminy: Kołaki Kościelne, Szumowo oraz Rutki.

Dane demograficzne powiatu zambrowskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.:

- obszar powiatu zambrowskiego o powierzchni 733 km²,
- liczba ludności - 41 370,
- mieszkańcy wsi - 20 522,
- mieszkańcy miasta – 20 848,
- mężczyźni - 20 551,
- kobiety - 20 819,
- w tym dzieci do lat 2 - 700.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zambrowie zatrudnionych jest 22 osoby, w tym:

- w działalności podstawowej – 15,
- w działalności administracyjnej – 6,
- w obsłudze – 1.

W ewidencji Stacji do dnia 31 grudnia 2024 r. znajdowało się 1017 podmiotów podlegających kontrolom/wizytacjom sanitarnym. Realizując zadania nałożone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pracownicy przeprowadzili łącznie 1640 kontroli, dochodzeń epidemiologicznych i wizytacji.

Wydano:

- 127 decyzji merytorycznych, w tym 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej,
- 112 decyzji płatniczych,
- 143 postanowienia,
- 11 tytułów wykonawczych o charakterze niepieniężnym, z czego 10 dotyczyło obowiązków poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, a 1 wycofania z obrotu suplementu diety,
- nałożono 6 mandatów na kwotę 1950 zł,
- rozpatrzono 20 monitów/interwencji, które dotyczyły niespełnienia przez przedsiębiorców postanowień obowiązującego prawa żywnościowego. Naruszenia obowiązujących przepisów prawa stwierdzono w trakcie 3 kontroli. W trzech przypadkach osoby winne zaniedbań ukarano nakładając 3 mandaty karne na kwotę 950 zł.,
- 3 monity dotyczące zasypywania śmieci na działce we wsi Długobórz zostały przekazane zgodnie z kompetencjami.

Pobrano 457 próbki tj.:

- 58 próbki wody,
- 5 próbek piasku z piaskownicy,
- 3 próbki chemikaliów (w tym 2 kosmetyków),
- 170 próbek kału (do badań biologicznych czynników chorobotwórczych),
- 1 próbek wymazów z gardła i nosogardzieli w ramach nadzoru nad grypą, COVID-19, RSV - program Sentinel,
- 1 posiłek obiadowy,
- 23 próbki w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowych (posiłki, surowce, próbki sanitarne),
- 176 próbek żywności,
- 1 próbkę paszy zielonej (trawy),
- 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- 17 próbek sanitarnych.

II. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2024 ROK POSZCZEGÓLNYCH KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH POWIATOWEJ STACJI SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNEJ W ZAMBROWIE

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZWALCZANIA ZAKAŻEŃ I CHORÓB ZAKAŻNYCH

W 2024 roku do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zambrowie zgłoszono ogółem 1016 zachorowań na choroby zakaźne, w tym 273 hospitalizacji (więcej zachorowań /hospitalizacji niż w 2023 r.). W analizowanym okresie na stan sanitarno-epidemiologiczny powiatu zambrowskiego miały wpływ głównie zachorowania na COVID-19 i grypę.

Dane epidemiologiczne występowania chorób zakaźnych w 2024 r. w powiecie zambrowskim zostały przedstawione w formie tabelarycznej (tabela nr 1) w oparciu o meldunki dwutygodniowe o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatrucia zgłoszone do Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu, w porównaniu z analogicznym okresem roku 2023 powiatu zambrowskiego i Polski.

Tabela nr 1 Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w latach 2023 – 2024 na terenie działania PSSE w Zambrowie i Polski.

Lp.	Jednostka chorobowa	Polska	Powiat zambrowski			
		2023	2023		2024	
		Wskaźnik zapadalności*	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności*	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności*
1.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	906,4	79	190,13	167	403,7
2.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) - przypadki możliwe	104,9	230	553, 54	93	224,8
3.	Salmoneloza-zatrucia pokarmowe	26,1	82	197,35	9	21,8
4.	Salmoneloza - posocznica	0,85	1	2,41	0	0
5.	Salmoneloza – inne zakażenia pozajelitowe	0,46	1	2,41	0	0
6.	Kampylobakterioza	2,29	0	0	1	2,4
7.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe- Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	0,83	1	2,41	1	2,4

Lp.	Izabostka chorobowa	Polska	Powiat zambrowski			
		2023	2023		2024	
8.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywoł. przez <i>Clostridium difficile</i>	56,4	3	7,22	7	16,9
9.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe nie określone	2	2	4,81	6	14,5
10.	Giardioza	4,7	0	0	9	21,8
11.	Wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez rotawirusy	16,2	7	16,85	17	41,1
12.	Wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez norowirusy	20,1	14	33,69	14	33,8
13.	Wirusowe zakażenie jelitowe: inne określone	11,1	14	33,69	8	19,3
14.	Wirusowe zakażenie jelitowe: nieokreślone	25	16	38,51	20	48,3
15.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2798,66	18	2452,32	24	3428,6
16.	Biegunka i zapł. żołądk.-jelitowe BNO, o prawdop. zakaż. pochodz. (ogółem)	126,5	9	21,66	22	53,2
17.	Biegunka i zapł. żołądk.-jelitowe BNO, o prawdop. zakaż. pochodz. w tym u dzieci do lat 2	1680,5	3	408,72	3	428,6
18.	Jersinioza pozajelitowa	0,1	0	0	2	2,4
19.	Listerioza	0,64	1	2,41	1	2,4
20.	Krzusiec	2,45	5	12,03	40	96,7
21.	Płonica (szkarlatyna)	118,8	57	137,18	47	113,6
22.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> (ogółem)	16,5	1	2,41	2	4,8
23.	Róża	14,2	1	2,41	2	4,8

Lp.	Izabnostka chorobowa	Polska	Powiat zambrowski			
		2023	2023		2024	
24.	Legioneloza	1,17	0	0	1	2,4
25.	Kiła (razem)	7,92	1	2,41	1	2,4
26.	Rzeżączka	3,51	0	0	1	2,4
27.	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	2,59	1	2,41	1	2,4
28.	Borelioza (Choroba z Lyme) ogółem	67,1	24	57,76	34	82,2
29.	Kleszczowe zapalenie mózgu	1,75	6	14,44	6	14,5
30.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	26,6	18	43,32	19	45,9
31.	Wirusowe zapal. opon mózgowych inne określone i nieokreślone	1,35	3	7,22	3	7,3
32.	Wirusowe zapal. opon mózgowych enterowirusowe	0,65	1	2,41	1	2,4
33.	Bakteryjne zap. opon mózgowych i/lub mózgu: w innych chorobach objętych MZ-56	0,03	1	2,41	0	0
34.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu: inne, nieokreślone	0,4	1	2,41	0	0
35.	Ospa wietrzna	506,2	158	380,26	90	217,5
36.	Odra	0,09	0	0	0	0
37.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznice)	2,6	0	0	0	0

Lp.	Icd10 Nazwa choroby	Polska	Powiat zambrowski			
		2023	2023		2024	
38.	WZW typu C razem	8,67	3	7,22	2	4,8
39.	WZW typu B-przewlekłe i BNO	8,24	0	0	4	9,7
40.	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inwazyjna ogółem	0,7	0	0	1	2,4
41.	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inwazyjna zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0,09	0	0	1	2,4
42.	AIDS –zespół nabytego upośledzenia odporności	0,49	0	0	0	0
43.	Nowowykryte zakażenia HIV	7,63	2	4,81	1	2,4
44.	Grypa (przypadki potwierdzone ogółem)	10937	64	154,03	229	553,5
45.	Zakażenia wirusem RSV ogółem	32	20	48,13	72	174
46.	Zakażenia wirusem RSV, w tym u dzieci do lat 2	911,5	5	1766,5	38	5428,6
47.	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie (inne określone i nieokreślone)	0,003	0	0	14	33,8
48.	Gruźlica (wszystkie postaci)	11,8	6	14,44	2	4,8

* -zapadalność liczona jest na 100 000 mieszkańców,

Liczba ludności w powiecie - 41 550, w tym dzieci do lat 2 – 734 (stan na 31.12.2022 r.);
- 41370, w tym dzieci do lat 2 – 700 (stan na 31.12.2023 r.);

Źródło: dane dotyczące Polski wg Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie; pow. zambrowskiego - PSSE w Zambrowie

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2024 r. w powiecie zambrowskim należy ocenić jako dobrą. Obserwowany wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej (tabela nr 2, nr 3, nr 4, nr 5).

Oceniając sytuację epidemiologiczną zachorowań na zakażenia oraz zatrucia pokarmowe należy stwierdzić, że zachorowalność w 2024 roku na choroby zakaźne szerzące się drogą

pokarmową utrzymuje się na wysokim poziomie, głównie chorób wywoływanych przez wirusy.

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano mniejszą liczbę zachorowań na salmonelozę (zapadalność 21,8). Czynnikiem etiologicznym zachorowań były głównie pałeczki *S. Enteritidis* (8 przypadków). Zmalała liczba nowo zarejestrowanych w ciągu roku nosicieli chorobotwórczych pałeczek jelitowych z 40 w 2023 r. do 10 w 2024 r., co przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2. Nosiciele chorobotwórczych pałeczek jelitowych.

Nosiciele	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bezobjawowi	7	0	5	1	1	6	1	0	3	23	3
Ozdrowieńcy	5	3	6	0	4	2	5	1	8	17	7
RAZEM	12	3	11	1	5	8	6	1	11	40	10

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego, z czego 2 było spowodowanych przez pałeczki *Salmonella* oraz po 1 przez *Giardia lamblia*, norowirusy, żywność skażoną biologicznie i/lub chemicznie (po pochodne Cannabis), a także przez nieustalony czynnik etiologiczny.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego tj.:

- krztusiec z 5 w 2023 r. do 40 w 2024 r.,
- choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*, inwazyjna ogółem z 0 w 2023 r. do 1 w 2024 r.

Zmniejszyła się liczba zachorowań na:

- płonice z 57 w 2023 r. do 47 w 2024 r.,
- ospę wietrzną ze 158 zachorowań w 2023 r. do 90 w 2024 r.

Dane dotyczące 11 - letniego okresu zachorowań, przedstawione w tabelach nr 3, 4, 5 i 6 mogą świadczyć o zjawisku cyklicznej zmienności zachorowań, a także być wynikiem wprowadzenia do kalendarza szczepień ochronnych dawek przypominających, np. przeciw odrze, śwince i różyczce.

Tabela nr 3. Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2014-2024

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	176	145	266	226	120	107	101	44	184	158	90

Tabela nr 4. Zachorowania na **krztusiec** w latach 2014-2024

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019		2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	1	4	4	3	0	5		6	5	7	5	40

Tabela nr 5. Zachorowania na **świnkę (nagminne zapalenie przyusznic)** w latach 2014-2024

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	5	10	6	4	5	4	2	0	1	0	0

Tabela nr 6. Zachorowania na **różyczkę** w latach 2014-2024

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zachorowań	10	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

Nie zanotowano przypadków świnki, różyczki, błonicy, odry i poliomyelitis, tj. zachorowań przeciwko którym prowadzona jest długoletnia profilaktyka szczepienna, ani też przypadków przebiegających pod postacią ostrych porażeń wiotkich u dzieci do lat 14, nadzorowanych z uwagi na eradykację poliomyelitis.

Zanotowano 1 przypadek legionelozy.

Zarejestrowano choroby przenoszone drogą płciową: 1 przypadek kiły, 1 - choroby przenoszonej przez chlamydie, 1 przypadek rzeżączki oraz 1 nowo wykryty przypadek HIV.

Wirusowe zapalenie wątroby

W powiecie zambrowskim w roku 2024 nie zarejestrowano przypadków ciężkich ostrych zapaleń wątroby o nieustalonej etiologii oraz wzw typu A. Zarejestrowano większą liczbę zachorowań w stosunku do roku 2023 na wzv typu B (wzrost z 0 do 4 zachorowań) i spadek zachorowań na wzv typu C (z 3 na 2 zachorowania) - dane na ten temat przedstawia tabela nr 1. Liczbę nowo wykrytych zakażeń wirusem HCV oraz HBV przedstawia tabela nr 7. Liczba zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C z pewnością nie jest dokładnie oszacowana, ze względu na najczęściej bezobjawowy przebieg choroby.

Ze względu na bezobjawowy przebieg choroby oraz brak szczepionki, wirus HCV stanowi bardzo poważne zagrożenie. Nielezione zakażenie może doprowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, takich jak: marskość wątroby czy rak wątroby. Rozpoznanie zakażenia wirusem HCV, możliwie wczesne od chwili zakażenia zwiększa szanse na skuteczne leczenie przeciwwirusowe.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego w obliczu narastającego problemu występowania wirusowych zapaleń wątroby typu C podejmuje inicjatywy zapobiegawcze.

W 2012 r. rozpoczęto realizację współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy pn. „Zapobieganie zakażeniom HCV”, w ramach tego w 2019 r. dystrybuowano broszury, ulotki oraz plany higieny, przeprowadzano instruktaże dla personelu medycznego, zakładów usługowych (fryzjerskich, kosmetycznych); zamieszczano materiały informacyjne na stronie internetowej PSSE i lokalnych portalach internetowych.

Tabela nr 7 Liczba nosicieli wzw B i C w latach 2014 -2024 zarejestrowanych w pow. zambrowskim

<i>Nosiciele</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>HCV</i>	3	11	6	7	11	5	2	4	9	12	10
<i>HBV</i>	5	5	5	6	6	2	1	1	5	0	4
<i>Łączna liczba nosicieli</i>	8	16	11	13	17	7	3	5	14	12	14

W roku sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na choroby odkleszczowe, szczególnie na **boreliozę** zarejestrowano 34 przypadków (zapadalność 82,2). Zachorowania te dotyczyły postaci skórnej (31), stawowo-kostnej (2) i neuroboreliozy (1). Liczba zarejestrowanych zachorowań na **kleszczowe zapalenia mózgu** była taka sama jak w 2023 r. (6). Województwo podlaskie jest terenem endemicznym dla boreliozy i wirusowego zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze. Zachorowania związane są z istnieniem ognisk przyrodniczych, w których patogeny krążą w biocenoze naturalnych gospodarzy – zwierząt i ich przenosicieli kleszczy.

Zachorowania na **neuroinfekcje** były na takim samym poziomie (5 przypadków).

W analizowanym okresie liczba osób, u których podjęto szczepienia z powodu **styczności i narażenia na wściekliznę**, była większa niż w 2023 r. W 2024 r. zaszczepiono 19 osób. Ogółem do PSSE w Zambrowie zgłoszono 45 pokąsania (więcej niż w 2023 r. , w którym zarejestrowano 42 podkaszania). Zwierzęta, które były powodem narażenia i kwalifikacji do podjęcia szczepień przeciw wściekliznie to: psy, koty, nietoperz i lis.

W toku przeprowadzania czynności służbowych współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną.

Zakażenia wirusem RSV

W roku sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na RSV tj.: 72 przypadków, w tym 38 dotyczyła dzieci do lat 2. W roku 2023 zarejestrowano ogółem 20 przypadków, w tym 5 dotyczyło dzieci do lat 2.

Zachorowania na grypę

Sezon wzmożonych zachorowań na grypę (sezonową) trwa od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Lekarze podmiotów leczniczych zgłosili w 2024 r. do PSSE w Zambrowie więcej przypadków zachorowań/podejrzeń na grypę niż w 2023 r., jeden przypadek potwierdzono laboratoryjnie, a 228 potwierdzono wynikami szybkich testów antygenowych.

Grypa sezonowa monitorowana jest również w systemie SENTINEL. Założeniem systemu jest skoordynowanie przesyłanych danych epidemiologicznych z danymi wirusologicznymi. Meldunki z realizacji programu przesyłane są do WSSE w Białymstoku w cyklu tygodniowym. W 2024 roku lekarz POZ z pow. zambrowskiego pobrał od 1 chorego z objawami grypy/grypopodobnymi materiał do badań laboratoryjnych, z czego nie uzyskano dodatniego wyniku.

Zachorowania w 2024 r. na gruźlicę były na niższym poziomie jak w 2023 r. (2 przypadki).

W trakcie opracowywania ognisk chorób zakaźnych udzielano poradnictwa i instruktażu o istocie chorób, metodach ich zapobiegania i przestrzeganiu zasad reżimu sanitarnego.

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi wprowadzano dane do systemów informatycznych: SRWE, EPIBAZA, SEPIS i ROE. Rejestracja COVID-19 prowadzona była w 2 systemach, tj. SRWE i SEPIS.

Zakażenia wywołane przez pałeczki jelitowe *Enterobacterales* wytwarzające karbapenemazy (CPE), w szczególności *Klebsiella pneumoniae* NDM, KPC, OXA-48

Województwo podlaskie plasuje się na drugim miejscu w kraju pod względem liczby zakażeń wywołanych przez te pałeczki. Szczepy CPE oznaczają grupę pałeczek jelitowych, które nabyły oporność na większość antybiotyków, w tym na karbapenemy (karbapenemy są to antybiotyki, które stosowane są w leczeniu ciężkich zakażeń). Rozprzestrzenianie się szczepów CPE wynika m.in. z nadmiernego stosowania antybiotyków, zarówno w leczeniu szpitalnym, jak i w leczeniu prowadzonym przez innych lekarzy.

W ograniczaniu transmisji antybiotykoopornych szczepów bakteryjnych, kluczowym jest zaangażowanie kierownictwa podmiotów leczniczych, restrykcyjne zachowanie personelu medycznego oraz świadomość chorych i domowników. W tym celu PSSE w Zambrowie podejmowała następujące środki zapobiegawcze, m. in. poprzez:

- informowanie lekarzy POZ o wykrytych przypadkach nosicielstwa szczepu *K. pneumoniae* (NDM, CPE, OXA-48) u pacjentów,
- udzielanie instruktaży nt. zasad postępowania z takim pacjentem w środowisku podmiotu leczniczego i domowym,
- wzmożony nadzór nad procedurami higienicznymi (higiena rąk, dekontaminacja powierzchni),
- dystrybucję ulotek i materiałów szkoleniowych,
- zamieszczanie materiałów informacyjnych na lokalnych portalach internetowych.

Tabela nr 8 Liczba nowo zarejestrowanych nosicieli *Klebsiella pn.* w powiecie zambrowskim

Rok	Nowo zarejestrowanych	W wieku (lata)				
		0-4	5-19	20-39	40-59	60 i więcej
0	1	2	3	4	5	6
2016	1	0	0	0	0	1
2017	17	0	0	4	4	9
2018	15	0	0	3	4	8
2019	19	0	0	1	4	14
2020	4	0	0	0	0	4
2021	20	0	1	0	2	17
2022	4	0	1	0	1	2

2023	13	0	0	1	5	7
2024	8	0	2	0	0	6

Nosicielstwo w przewodzie pokarmowym może utrzymywać się przez miesiące. Większość pacjentów pozbywa się nosicielstwa w okresie do 6 miesięcy. Znane są przypadki, że trwa kilka lat.

PODSUMOWANIE

1. Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2024 r. w powiecie należy ocenić jako dobrą, niemniej jednak wymagającą stałego monitoringu. Zapadalność na niektóre choroby w powiecie jest wyższa od zapadalności dla Polski, w tym m.in. zatrucia pokarmowe: kampylobakteriozę, jersiniozę, listeriozę, inne bakteryjne zakażenia jelitowe nieokreślone, lambliozę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane rotawirusami, norowirusami, wirusowe zakażenia jelitowe inne określone i nieokreślone), wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, krztusiec, legionelozę, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, styczeń i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień, wzw typu B - przewlekłe i BNO. Obserwowany spadek zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej. Niepokojące są przypadki zachorowań i bezobjawowych zakażeń HCV, które w przyszłości mogą skutkować rozwojem zachorowania, z jego wszystkimi negatywnymi następstwami, a także przypadki chorób, które dotąd nie były odnotowywane w pow. zambrowskim, np. legionelozy. W związku z powyższym prowadzone są systematyczne kontrole sanitarne podmiotów medycznych oraz innych zakładów, w których świadczone usługi, mogą sprzyjać szerzeniu się zakażeń. Istotną rolę odgrywa również działalność edukacyjna zarówno wśród osób chorych i zakażonych, jak i prowadzących ww. działalność.
2. Chorobami wymagającymi nadzoru epidemiologicznego są grypa, odra, różyczka, COVID-19, polio, MPOX, ptasia grypa, gorączka Zachodniego Nilu, gorączka Denga. Prowadzone działania edukacyjno-informacyjne mają na celu zwiększenie odsetka osób zaszczepionych przeciwko większości z tych chorób.
3. Niezbędne jest prowadzenie intensywnych działań w celu ograniczaniu transmisji antybiotykoopornych szczepów bakteryjnych, np. pałeczek jelitowych Enterobacterales wytwarzających karbapenemazy (CPE), w szczególności Klebsiella pneumoniae NDM.
4. W związku z sytuacją epidemiologiczną jaka panowała w Polsce oraz poza granicami Polski, w Chinach i innych krajach (COVID-19, MPOX) a także konflikty zbrojne na świecie i dużą liczbą imigrantów (legalnych z Ukrainy i nielegalnych z Białorusi), oraz rosnącą liczbą osób które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie zostały przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne, mimo niestwierdzenia u nich przeciwwskazań do szczepienia w celu utrzymania dobrej sytuacji epidemiologicznej powiatu niezbędne jest edukowanie społeczeństwa i propagowanie szczepień jako najskuteczniejszego sposobu w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu.

2. NADZÓR NAD STANEM SANITARNO-TECHNICZNYM PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Nadzór nad stanem sanitarno-technicznym podmiotów wykonujących działalność leczniczą realizowany był poprzez przeprowadzanie kontroli zgodnie z przyjętym harmonogramem, zaleceniami Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku i w oparciu o opracowane schematy kontroli.

Ogółem przeprowadzono 40 kontroli podmiotów wykonujących działalność leczniczą (19 kompleksowych i 21 problemowych), w tym 1 kontrolę wspólną z innymi komórkami organizacyjnymi PSSE w Zambrowie.

Tabela 9. Podmioty wykonujące działalność leczniczą wg kontroli PIS w PSSE w Zambrowie za 2024

Wyszczególnienie				Liczba urządzeń i obiektów						
				według ewidencji na 31 XII	skontrolowanych					
					ogółem	% skontrolowanych	Ze stwierdzonym złym stanem			
			Higieniczno-sanitarnym i technicznym	Tylko higieniczno-sanitarny			tylko technicznym			
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem			1	19	8	42,1	2	1	0
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitalne ogółem	2	1	1	100	0	1	0
			w tym szpitalne jednodniowe	3	0					
			w tym szpitalne uzdrowiskowe	4	0					
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	5	0					
			Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	6	0					
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	7	0					
			sanatoria	8	0					
			Hospicja	9	0					
			Inne	10	0					
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11	11	5	45,5	1	0	0	
		Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	12	2	0	0	0	0	0	
		Zakłady rehabilitacji leczniczej	13	1	0	0	0	0	0	
		inne ogółem	14	4	2	50	1	0	0	
		W tym uzdrowiskowe	15	0						

Tabela 10. Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą wg kontroli PIS w PSSE w Zambrowie za 2024 rok

Wyszczególnienie			Liczba urządzeń i obiektów					
			według ewidencji na 31 XII	Skontrolowanych				
				ogółem	%	Ze stwierdzonym złym stanem		
						Higieniczno-sanitarnym i technicznym*	Tylko higieniczno-sanitarnym	Tylko technicznym
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem	1	34	19	55,9	0	0	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	2	29	15	51,7	0	0	0
	W tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	3	15	10	66,7	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	4	2	1	50	0	0	0
	W tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	5	0					
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	6	3	3	100	0	0	0
	W tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	7	1	1	100	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarów	8	0					
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarów	9	0					
	Grupowe praktyki pielęgniarów	10	0					
	Inne	11	0					

W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na podejmowane działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w środowisku medycznym, tj. aktualność procedur, utrzymanie właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i sprzętu, oceniano prawidłowość dezynfekcji, sterylizacji, gospodarkę odpadami medycznymi oraz wykonawstwo szczepień ochronnych.

Reżim sanitarny, a co za tym idzie czystość i porządek oraz systematyczna dezynfekcja pomieszczeń w większości podmiotów była zachowana.

Nadzór epidemiologiczny, w podmiotach leczniczych polegał również na kontroli urządzeń sterylizacyjnych i prawidłowości przebiegu procesu dezynfekcji.

Aktualizowano stan wyposażenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą w aparaturę i sprzęt sterylizacyjny. Ogółem podmioty lecznicze wyposażone były w 26 autoklawy próżniowe. Wszystkie urządzenia sterylizacyjne objęte były kontrolą wewnętrzną.

W 3 kontrolowanych obiektach stwierdzono, że:

- nie przeprowadzono okresowych przeglądów, czyszczenia lub dezynfekcji lub wymiany elementów instalacji i urządzeń wentylacji mechanicznej i klimatyzacji – 1 podmiot leczniczy;
- dokumentacja każdego cyklu sterylizacji nie zawierała informacji na temat: metody sterylizacji, wyniku kontroli w postaci wydruku lub zapisu elektronicznego krytycznych parametrów procesu właściwych dla każdej metody sterylizacji (dla sterylizacji parowej: ciśnienia, temperatura, czas) – 1 podmiot leczniczy;
- niewłaściwe warunki przechowywania wyrobów medycznych – 1 podmiot leczniczy;
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń sanitarno-higienicznych dla pacjentów (brak gładkich, bez ubytków powierzchni drzwi, ślady zacieków z wody na suficie, brak pojemnika z ręcznikami jednorazowego użycia) - 1 obiekt,
- niewłaściwe gospodarowanie odpadami medycznymi – w 2 podmiotach, w tym nieaktualna procedura dot. postępowania z odpadami, w pobliżu pomieszczenia

na odpady medyczne nie wydzielono miejsca odpowiednio do przechowywania czystych oraz zbierania brudnych środków ochrony indywidualnej, dla osób przebywających w miejscach przeznaczonych do wstępnego magazynowania odpadów medycznych nie zapewniono dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, brak podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe, stosowanie pojemnika na odpady medyczne o ostrych końcówkach koloru żółtego, niepoprawne etykiety na pojemnikach/workach na odpady medyczne;

- niewykonanie w terminie nakazu usunięcia nieprawidłowości (dot. kontroli podmiotu z 2023 r.).

PODSUMOWANIE

Stan sanitarno-techniczny większości podmiotów wykonujących działalność leczniczą nie budził zastrzeżeń. Na dzień 31.12.2024 r. stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej i technicznej w 2 obiektach oraz higieniczno-sanitarnej w 1 podmiocie.

Wystawiono 2 decyzje merytoryczne nakazujące usunięcie uchybień (sprawy są kontynuowane w 2025 r.) i 1 decyzję płatniczą na kwotę 14 zł (związanej z kontrolą z 2023 r.).

3. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI REALIZUJĄCYMI SZCZEPIENIA OCHRONNE

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad placówkami realizującymi szczepienia ochronne w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych, gospodarności, wykorzystania szczepionek i przestrzegania zasad zachowania *łańcucha chłodniczego* podczas dystrybucji szczepionek.

W powyższym zakresie nadzorem objętych było 24 punkty szczepień (stan na 31.12.2024 rok), w których to przeprowadzono 12 kontroli (zaplanowanych było 11). W 2 kontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości: niewłaściwe warunki przechowywania wyrobów medycznych, brak wzorcowanego rejestratora do całodobowego monitorowania temperatury z funkcją powiadamiania o przekroczeniu progów alarmowych, nierzetelne prowadzenie dokumentacji dot. szczepień ochronnych, brak kwalifikacji lekarskiej do szczepień p/pneumokokom u dzieci z rocznika 2021 i 2022, cykl szczepień nierealizowany stosownie do wieku dziecka, źle sporządzany raport o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych - rejestr uchylających się nie pokrywa się ze stanem faktycznym. Na ww. nieprawidłowości wydano 2 decyzje merytoryczne.

W pozostałych protokołach kontroli odnotowywano zalecenia tj.: uzupełnienie zaległych szczepień w poszczególnych rocznikach, doskonalenie pracowników medycznych kwalifikujących i szczepiących w zakresie szczepień ochronnych, kompletność zestawu resuscytacyjnego i przeciwwstrząsowego dostosowanego do wieku pacjentów i z zachowanym terminem ważności, doskonalenie procedur.

W 2024 roku instruktaż i poradnictwo w zakresie szczepień ochronnych dotyczyło głównie:

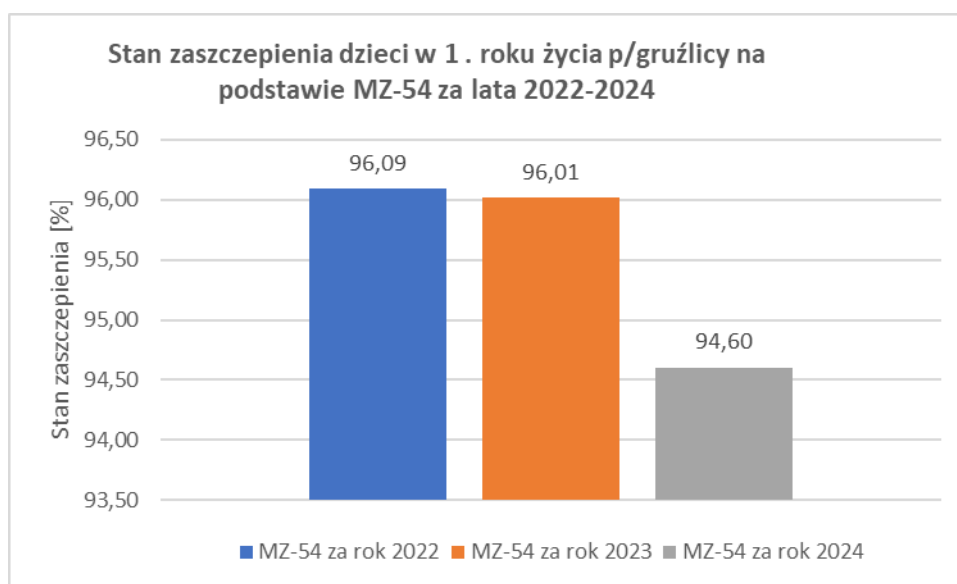
- właściwego wykorzystania szczepionek p/pneumokokom, p/HPV, obowiązkowych szczepień grup ryzyka;
- analizy wykonawstwa i wzmocnienia nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi, odrą,

krztuścem oraz realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych wg aktualnego PSO;

- zmian w PSO tj. rozszerzenie Powszechnego Programu Szczepień HPV o kolejne grupy wiekowe oraz możliwość szczepień w szkołach – przesyłano pisma promocyjne do pracowników POZ, samorządowców, pracownicy sekcji EP promowali szczepienia p/HPV na szkolnych wywiadówkach, lekcji w SP, na lokalnych portalach i w mediach społecznościowych. Ponadto przesłano pisma informujące podmioty POZ oraz lekarzy ginekologów o możliwości bezpłatnego zaszczepienia p/krztuścowi ciężarnych;
- bieżących spraw tj. zmian w sprawozdawczości kwartalnej, identyfikatorach ESNDS, nowych wzorach zapotrzebowania na szczepionki, o konieczności zapewnienia ciągłego monitoringu w chłodziarce ze szczepionkami.

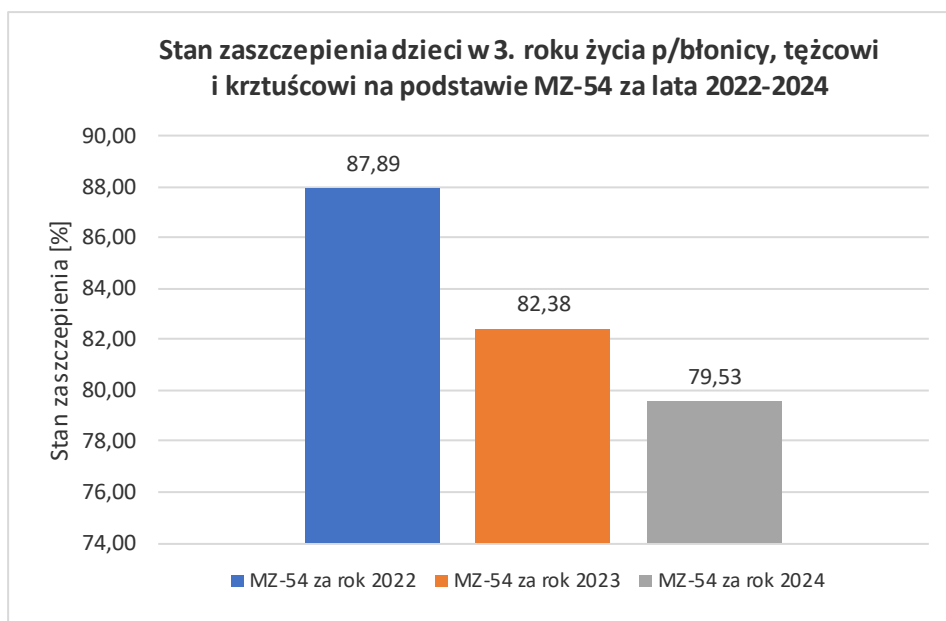
W 2024 roku zwiększeniu uległo wykorzystanie procentowe szczepionki BCG z 12,5 % do 13,3 %. Powyższe spowodowane jest tworzeniem kohort przez personel POZ celem zaszczepienia dzieci, które nie otrzymały szczepionki BCG jako noworodki przed wypisem z oddziału lub imigrantów zza granicy. W roku 2024 aż 20 dzieci w wieku powyżej 1 roku zostało zaszczepionych p/gruźlicy. W Szpitalu Powiatowym w Zambrowie Sp. z o. o. od lat występują trudnościami w tworzeniu kohort noworodków z powodu małej liczby urodzeń.

Analiza wykonawstwa szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży według PSO

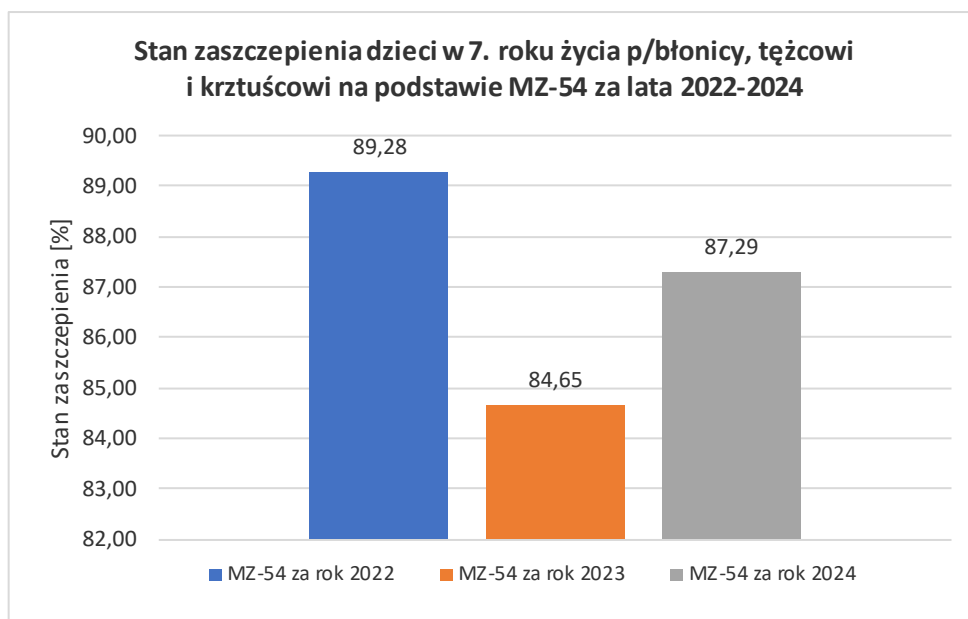
Wykres nr 1. Szczepienia p/gruźlicy wykonane w ciągu 1 roku życia na podstawie MZ-54 za lata 2022-2024.

W pierwszym roku życia przeciw gruźlicy zaszczepiono mniej o 1,4 % dzieci niż w roku ubiegłym, co obrazuje powyższy wykres.

Wykres nr 2. Stan zaszczepienia dzieci w 3. roku życia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi na podstawie MZ-54 za lata 2022-2024.

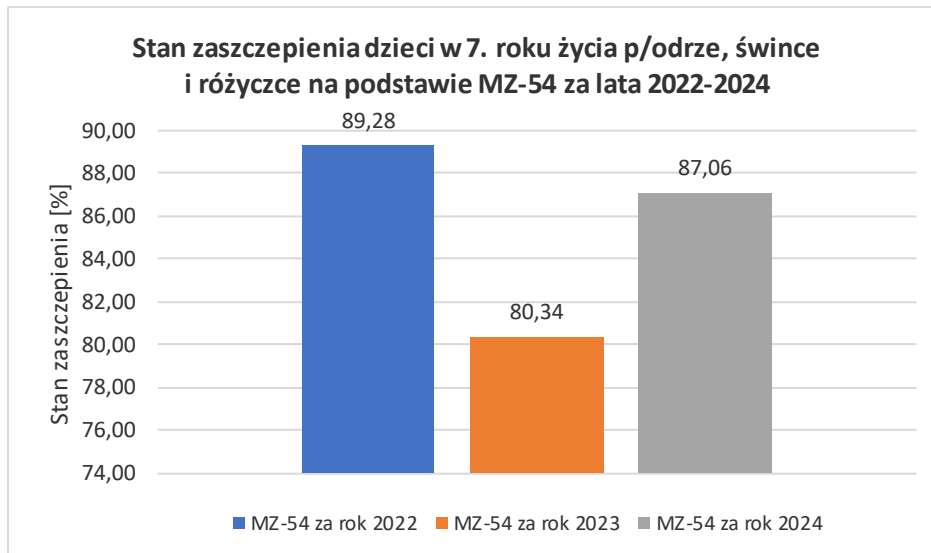
Zgodnie z aktualnym PSO, dzieci w 3 roku życia powinny mieć zrealizowany cykl szczepień podstawowych p/błonicy tężcowi i krztuścowi (ostatnia dawka powinna przypaść na 16-18 miesiąc życia). Przeanalizowano 3 rok życia, ponieważ pojawiające się infekcje we wczesnych latach życia dziecka są często przyczyną opóźnień w realizacji obowiązkowych szczepień. Powyższy wykres pokazuje, że z roku na roku spada liczba szczepionych dzieci. Próg bezpieczeństwa dla błonicy szacowany jest na 83-86%, zatem w przypadku najmłodszych mieszkańców powiatu możemy spodziewać lokalnych zakażeń błonicy.

Wykres nr 4. Stan zaszczepienia dzieci w 7. roku życia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi na podstawie MZ-54 za lata 2022- 2024.

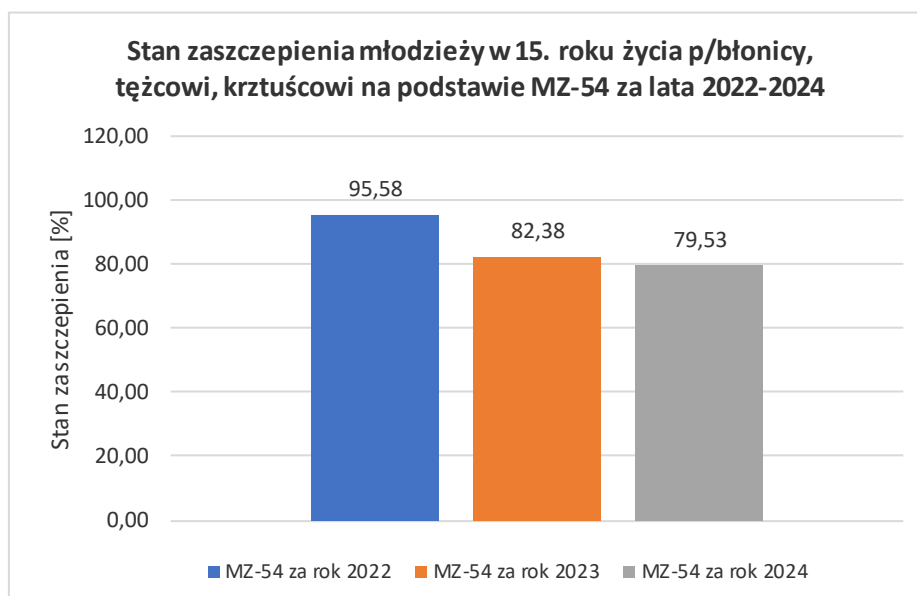
Zgodnie z aktualnym programem szczepień ochronnych, dzieci w 7 roku życia powinny już być zaszczepione I dawką przypominającą p/błonicy tężcowi i krztuścowi oraz

poliomyelitis (I dawka przypominająca przypada na 6 rok życia). Przeanalizowane nie 2 a 3 rok życia, ponieważ pojawiające się infekcje we wczesnych latach życia są często przyczyną opóźnień w realizacji obowiązkowych szczepień. Powyższy wykres napawa optymizmem z uwagi na wzrost liczby zaszczepionych I dawką przypominającą p/błonicy, tężcowi i krztuścowi niż w roku wcześniejszym.

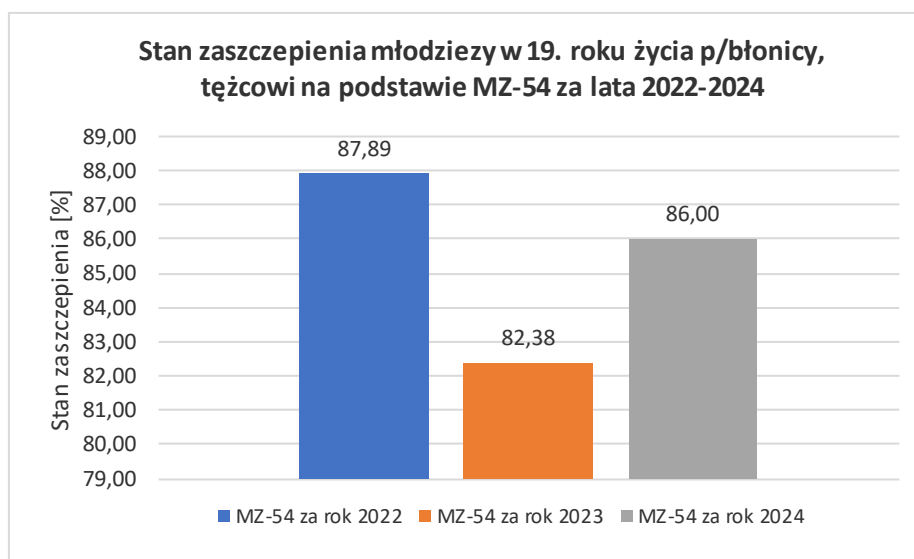
Wykres nr 4. Stan zaszczepienia dzieci w 7. roku życia p/odrze, śwince i różyczce na podstawie MZ-54 za lata 2022- 2024.

W przypadku II dawki przypominającej szczepionki p/odrze, śwince i różyczce, sytuacja wygląda podobnie jak w przypadku I dawki przypominającej p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (szczepionki mogą być podawane równocześnie). Jednak biorąc pod uwagę *próg bezpieczeństwa* dla szczepień p/odrze - 95%, śwince – 75-86%, różyczce – 83-86% **to w każdej chwili należy spodziewać się zachorowań na odrę.**

Wykres nr 15. Stan zaszczepienia dzieci w 13. roku życia p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (II dawka szczepienia przypominającego) wykazany w MZ-54 za lata 2021-2024.

Z realizacji PSO dzieci starszych, wynika, że sytuacja również uległa pogorszeniu w porównaniu do roku ubiegłego (dawka przypominająca przypada na 14. rok życia).

Wykres nr 16. Stan zaszczepienia młodzieży w 19. roku życia p/błonicy i tężcowi (III dawka szczepienia przypominającego) wykazany w MZ-54 za lata 2021-2024.

Ostatnim obowiązkowym szczepieniem w programie szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży wg wieku jest III dawka przypominająca p/błonicy i tężcowi przypadająca po ukończeniu 18. roku życia. Czas na realizację ww. szczepienia przewidziany jest do ukończenia 19. roku życia. W sprawozdaniu za ubiegły rok zaobserwowano wzrost liczby zaszczepionych.

Podsumowując zaległości w realizacji programu szczepień ochronnych wynikają nie tylko z przeciwwskazań czasowych lub stałych spowodowanych problemami zdrowotnymi, ale głównie z powodu niechęci rodziców. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba osób nie wykonujących obowiązku szczepień ochronnych zwiększyła się z 138 dzieci do 166. Pracownicy Sekcji Epidemiologii prowadzili akcje informacyjne dot. szczepień ochronnych: na stronie internetowej (<https://www.gov.pl/web/psse-zambrow>), lokalnych portalach (www.zambrow.org, zambrowiaczy.pl) oraz profilu Facebook zamieszczali informacje propagujące szczepienia ochronne, zachęcające do uzupełnienia brakujących szczepień obowiązkowych oraz zalecanych, a także promowali Program Szczepień Powszechnych p/HPV (artykuły: *Powszechny Program Szczepień p/HPV*, *Sprawdź, gdzie w powiecie zambrowskim można zaszczepić dziecko na HPV*).

Do rodziców dzieci nie wykonujących obowiązku szczepień wobec dzieci przesłano w sumie 62 wystąpienia edukacyjne dot. dobrodziejstw płynących ze szczepień oraz zagrożeń jakie niesie brak przyjęcia szczepionki, a także o konsekwencjach nie wykonywania ww. obowiązku. Ponadto przesłano w sumie 53 upomnienia do rodziców dzieci nie wykonujących szczepień, przeprowadzono 2 rozmowy w siedzibie stacji, 6 rozmów telefonicznych oraz przesłano 10 wniosków do WSSE w Białymstoku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. W wyniku podjętych działań zostało zaszczepionych 30 dzieci.

W roku sprawozdawczym do PSSE w Zambrowie wpłynęły 2 zgłoszenia wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych:

- **1 NOP łagodny** po szczepieniu p/błonicy, tężcowi, krztuścowi (IV dawka), *poliomyelitis* (III dawka) szczepionką **Infanrix-IPV**;
- **1 NOP łagodny** po szczepieniu p/WZW typu B po 4 latach od wystąpienia zgłoszony na podstawie dokumentacji medycznej.

Szczepionki dostarczane były z WSSE w Białymstoku, samochodem-chłodnią do siedziby stacji. Podczas transportu prowadzony był ***Rejestr monitorowania temperatury transportu szczepionek***. W stacji szczepionki przechowywane były w chłodziarce LIEBHERR, model: MRFvd 5501, gdzie temperatura monitorowana jest automatycznie, rejestrowana i w przypadku zmiany poza dopuszczalny, zaprogramowany zakres lub braku zasilania wysyłana jest informacja SMS na telefon pracownika. W 2025 roku nie odnotowano awarii urządzenia chłodniczego oraz przerwy w zasilaniu energią elektryczną.

W 16 punktach szczepień, w tym w Szpitalu Powiatowym w Zambrowie Sp. z o. o. (POZ, Oddział ginekologiczno-położniczy, SOR, Oddział wieloprofilowy-zabiegowy) temperatura monitorowana jest automatycznie, rejestrowana, a w przypadku zmiany poza dopuszczalny, zaprogramowany zakres lub braku zasilania wysyłana jest informacja SMS na telefon pracownika. W pozostałych gabinetach szczepień stosowane są lodówki z termometrami, w których utrzymywana jest odpowiednia temperatura (od 2° C do 8°C) do przechowywania szczepionek / rejestr temperatury prowadzony 2 x dziennie.

W obiektach będących pod nadzorem PPIS w Zambrowie opracowane są instrukcje postępowania w przypadku braku zasilania energią elektryczną. W 2024 roku do PPIS w Zambrowie nie wpłynęło zgłoszenie dot. przerywania łańcucha chłodniczego w urządzeniu służącym do przechowywania preparatów szczepionkowych.

PODSUMOWANIE

Dezinformacja i silne ruchy antyszczepionkowe, rozpowszechniając nieprawdziwe informacje o rzekomej szkodliwości szczepionek, znacząco przyczyniły się do obniżenia poziomu zaufania do szczepień, a tym samym do pogorszenia odporności populacyjnej na terenie powiatu zambrowskiego. W rezultacie choroby, takie jak krztusiec już powróciły, a takie jak np. odra, błonica mogą w każdej chwili zatakować mieszkańców powiatu zambrowskiego. Zatem, niezbędne jest edukowanie mieszkańców powiatu i propagowanie szczepień jako najskuteczniejszego sposobu w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu, i życiu.

4. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ ZDROWOTNĄ ŻYWNOSCI ORAZ WARUNKAMI ZDROWOTNYMI PRODUKCJI I OBROTU PRZEDMIOTAMI UŻYTKU, MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

4.1 Charakterystyka ogólna obiektów nadzorowanych

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie zambrowskim w 2024 roku w ewidencji znajdowało się **475** zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Łącznie spośród obiektów ujętych w ewidencji skontrolowano **196**. Dokonano oceny według kryteriów ustalonych w obowiązujących arkuszach w **80** obiektach. Spośród zakładów znajdujących się w rejestrze **286** zakładów zakwalifikowano do kategorii niskiego ryzyka (N), **187** zakładów do kategorii średniego ryzyka (S) oraz **2** zakłady do kategorii wysokiego ryzyka (W). Spośród zakładów znajdujących się w rejestrze **471** zakładów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, natomiast **122** system HACCP. Łącznie przeprowadzono w nadzorowanych obiektach **270** kontroli i rekontroli.

W rezultacie prowadzonego w 2024 roku nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności wydano **1 decyzję administracyjną nakazującą**.

Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono **6 mandatów karnych** na kwotę **1950 zł**. Zawiadomień do prokuratury nie kierowano.

Wydano:

- **17 decyzji płatniczych** na kwotę **3252 zł** - obciążające przedsiębiorców.
- **37 decyzji zatwierdzających** zakład w związku z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów będących pod nadzorem PIS oraz **4** decyzje dotyczące rozszerzenia prowadzonej działalności.
- **30 decyzji** dotyczących wykreślenia zakładów podlegających urzędowej kontroli.

W roku 2024 do badań laboratoryjnych w kontrolowanych obiektach żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano i zbadano łącznie **204 próbki**, z czego **8 próbek zakwestionowano**.

4.2. Ocena sposobu żywienia w jednostkach systemu oświaty

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Zambrowie znajdowało się **26 jednostek systemu oświaty**:

- 11 stołówek szkolnych (w tym 5 z żywieniem w systemie cateringowym),
- 7 stołówek w przedszkolach (w tym 1 z żywieniem w systemie cateringowym),
- 1 stołówka w bursie szkolnej,
- 1 stołówka w zakładzie specjalnym i wychowawczym,
- 4 sklepiki szkolne i 2 zakłady małej gastronomii w szkole.

Spośród wyżej wymienionych obiektów w 2024 r. dokonano łącznie **24 kontrole**:

- 11 kontroli w stołówkach szkolnych,
- 7 kontroli w stołówkach przedszkolnych,
- 1 kontrola w bursie szkolnej,

- 2 kontrole w zakładzie specjalnym,
- 2 kontrole w grupie sklepiki szkolne i 1 kontrola w zakładach małej gastronomii w szkołach.

Przedmiotowe kontrole obejmowały swym zakresem ocenę stanu sanitarno-higienicznego oraz sposobu i jakości żywienia.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakładzie specjalnym w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego. Pobrano 3 próbki wymazów sanitarnych oraz 9 próbek żywności do oceny mikrobiologicznej, które nie zostały zakwestionowane. Dochodzenie epidemiologiczne w przedmiotowej sprawie prowadziła sekcja Epidemiologii PSSE w Zambrowie.

Podczas kontroli prowadzonych w stołówkach dokonywano oceny teoretycznej jadłospisów. Stwierdzono, iż:

- środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży dobierane są z uwzględnieniem aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej,
- do przyrządzania posiłków wykorzystano szeroki asortyment środków spożywczych (produkty będące źródłem pełnowartościowego białka pochodzenia zwierzęcego, węglowodanów złożonych oraz błonnika pokarmowego),
- wykorzystywane są różne techniki kulinarne przyrządzania posiłków z ograniczeniem procesu smażenia,
- co najmniej raz w tygodniu podawana jest ryba,
- stosowane są dodatki z sezonowych warzyw i owoców.

Analiza jadłospisów, zestawień dekadowych oraz przegląd towarów przechowywanych w magazynach w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych wykazała, że środki spożywcze przeznaczone do zbiorowego żywienia dzieci i młodzieży są dobierane według reguł ujętych w §2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych prowadzono rozmowy z pracownikami bloków żywienia w ramach jednostek systemu oświaty, mające na celu udoskonalanie żywienia dzieci i młodzieży.

W 2024 r. do oceny laboratoryjnej **pobrano 1 posiłek obiadowy** w szkole podstawowej. Posiłek ten zakwestionowano ze względu na zbyt wysoką zawartość chlorku sodu i białka oraz zbyt wysoką wartość energetyczną. W związku z powyższym do dyrektora placówki wystosowano stosowne wystąpienie.

Pracownicy sekcji w trakcie czynności kontrolnych prowadzonych w 2024 r. w sklepikach i bufetach szkolnych dokonywali szczegółowego przeglądu asortymentu środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. Nie stwierdzono nieprawidłowości, środki spożywcze przeznaczone do sprzedaży dzieciom i młodzieży są dobierane według wytycznych zawartych w §1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

4.3. Nadzór nad bezpieczeństwem środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w odniesieniu do kontroli poziomu zanieczyszczeń chemicznych, mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych produkowanych i wprowadzanych do obrotu

W 2024r. na terenie powiatu zambrowskiego zgodnie z „*Planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu krajowego dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zambrowskiego na rok 2024 r.*” oraz „*Harmonogramem*

pobierania próbek do pomiaru zawartości izotopów cezu i strontu w produktach żywnościowych, wodzie wodociągowej i powierzchniowej oraz paszach w warunkach normalnych” łącznie pobrano **191 próbek** oraz **29 próbek poza planem**.

Łącznie w 2024 roku **pobrano 220 próbek**.

Zgodnie z planem pobrano:

- 173 próbki żywności,
- 14 próbek sanitarnych,
- 1 próbkę posiłku,
- 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 1 próbkę pasz zielonych (trawy).

Poza planem pobrano:

- 23 próbki w związku z podejrzeniem zatruc zbiorowych,
- 3 próbki sanitarne,
- 3 próbki żywności.

W rozbiciu na grupy zakładów:

1. Próbki pobrane zgodnie z planem:

a) w zakładach produkcyjnych pobrano 25 próbek:

- ❖ 4 próbki w kierunku pomiaru zawartości izotopów cezu,
- ❖ 4 próbki w kierunku oznaczania pozostałości pestycydów,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia metali szkodliwych dla zdrowia,
- ❖ 5 próbek w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia zawartości substancji dodatkowych,
- ❖ 5 próbek sanitarnych,
- ❖ 1 w kierunku oznaczenia niedeklarowanych substancji aktywnych farmakologicznie, w tym z listy WADA,
- ❖ 2 w kierunku oceny prawidłowości znakowania oraz oznaczania zawartości witamin, składników mineralnych i innych substancji wykazujących efekt odżywczy i/lub fizjologiczny w suplementach diety,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia kryteria czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych,
- ❖ 1 próbkę w kierunku kryteriów czystości wybranych składników odżywczych;

b) w zakładach obrotu żywnością pobrano 154 próbek:

- ❖ 11 próbek w kierunku oznaczania pozostałości pestycydów,
- ❖ 11 próbek w kierunku oznaczenia metali szkodliwych dla zdrowia,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia azotanów,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia 3 MCPD,
- ❖ 81 próbek w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- ❖ 6 próbek w kierunku mykotoksyn,
- ❖ 9 próbek w kierunku oznaczenia histaminy,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia cyjanowodoru,
- ❖ 7 próbek w kierunku oznaczenia zawartości substancji dodatkowych,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia GMO,
- ❖ 1 próbkę w kierunku skażeń promieniotwórczych żywności,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia środków spożywczych poddanych promieniowaniu jonizującemu,

- ❖ 4 próbki w kierunku znakowania oraz oznaczenia zawartości witamin i składników mineralnych i innych składników wykazujących efekt odżywczy lub fizjologiczny w suplementach diety,
- ❖ 2 próbki w kierunku znakowania i oznaczenia witamin, składników mineralnych i innych substancji wykazujących efekt odżywczy i/lub fizjologiczny,
- ❖ 1 próbkę w kierunku znakowania i badania zawartości substancji wzbogacających w środkach spożywczych wzbogacanych,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia WWA,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia furanu,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia akryloamidu,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia glutenu,
- ❖ 1 próbkę w kierunku wykrywania alergenów - orzeszków ziemnych,
- ❖ 6 próbek w kierunku pomiaru zawartości izotopów cezju (Cs-137),
- ❖ 3 próbki sanitarne,
- ❖ 1 próbkę w kierunku oznaczenia substancji dodatkowych - polifosforany;

c) w zakładach żywienia zbiorowego otwartego pobrano 5 próbek:

- ❖ 2 próbki do badań w kierunku pomiaru zawartości izotopów cezju (Cs-137) - (mięso wieprzowe),
- ❖ 3 próbki sanitarne;

d) w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego pobrano 4 próbki:

- ❖ 1 posiłek obiadowy (zakwestionowany ze względu na zbyt wysoką zawartość chlorku sodu, wartość energetyczną i zawartość białka),
- ❖ 3 próbki sanitarne;

e) w zakładach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

- ❖ 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;

f) 1 próbkę trawy zielonej w do badań w kierunku pomiaru zawartości izotopów cezju (Cs-137).

Poza planem:

a) w zakładach obrotu żywnością pobrano:

- ❖ w związku z sygnałem konsumenta pobrano 3 próbki w kierunku oznaczenia innych parametrów;

b) mieszkanie prywatne – 14 próbek potraw (żywność) do badań mikrobiologicznych, w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowych;

c) w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego pobrano:

- ❖ 3 próbki wymazów sanitarnych,
- ❖ 9 próbek potraw (żywność) do badań mikrobiologicznych, w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowych.

Kwestionowane próbki żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz sanitarne pobrane zgodnie i poza planem w 2024 r.

Kwestionowano 8 próbek :

- ❖ 5 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne – obecność bakterii Salmonella,
- ❖ 2 próbki ze względu na obecność pozostałości pestycydów,

- ❖ **1 próbkę** ze względu na nieprawidłowe znakowanie suplementu diety.

Ogólna liczba próbek sanitarnych pobranych i kwestionowanych

Pobrano **17 próbek** sanitarnych, których nie kwestionowano.

Liczba próbek żywności, wymazów sanitarnych itp. pobranych w ramach działań wynikających z opracowania ognisk zatrucia pokarmowego

W związku z zatruciami pokarmowymi pobrano **3 próbki wymazów sanitarnych** w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego oraz **23 próbki żywności**, w tym **14** w mieszkaniach prywatnych oraz **9** w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego - próbek nie kwestionowano.

4.4. Nadzór nad zakładami produkcji, dystrybucji oraz wprowadzającymi do obrotu suplementy diety, żywności dla określonych grup oraz środki spożywcze wzbogacane, w tym sprzedaży internetowej, z uwzględnieniem przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy oraz obecności składników, które nie powinny być stosowane w składzie suplementów diety, w tym zamieszczanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych

Na terenie powiatu zambrowskiego w 2024 r. funkcjonowały **3 zakłady produkujące** suplementy diety, **1 hurtownia** suplementów diety, **1 hurtownia** farmaceutyczna, **1 sklep** zielarsko-medyczny, **12 aptek** oraz poza wymienionymi podmiotami specjalistycznymi zakłady obrotu żywnością, dla których obrót środkami spożywczymi prozdrowotnymi stanowi działalność marginalną.

Zakres kontroli przeprowadzanych w obrębie omawianej grupy asortymentowej obejmował w szczególności ocenę:

- a) znakowania opakowań pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- b) sposobu prezentacji i reklamy ocenianych produktów,
- c) warunków produkcji, wprowadzania do obrotu, przechowywania i ekspozycji,
- d) prawidłowości zamieszczanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych,
- e) terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości.

W ramach nadzoru nad żywnością dla określonych grup objęto kontrolą **5 obiektów** obrotu żywnością, w których dokonano **5 kontroli**.

W ramach prowadzonych kontroli oceniono sposób znakowania **9 partii środków spożywczych specjalnego przeznaczenia**. Nieprawidłowości nie stwierdzono, znakowanie oceniono jako prawidłowe.

Do badań laboratoryjnych pobrano **4 próbki** żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci (badania w kierunku oznaczenia: 3 MCPD, metali szkodliwych dla zdrowia, znakowania), których nie kwestionowano.

Ocenę spełnienia obowiązujących wymagań przy wprowadzaniu do obrotu, **żywności wzbogacanej** przeprowadzono odpowiednio w **6 obiektach** obrotu żywnością, w których dokonano **6 kontroli tematycznych**.

W trakcie przedmiotowych kontroli oceniono sposób znakowania **13 partii** środków spożywczych wzbogacanych, w tym 2 partie oceniono pod względem prawidłowości zamieszczonych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024 r. do badań laboratoryjnych pobrano **1 próbkę żywności wzbogacanej**. Próbkę nie kwestionowano.

Zagadnienie nadzoru nad **suplementami diety** produkowanymi i wprowadzanymi do obrotu na terenie powiatu zambrowskiego realizowano podczas kontroli zakładów produkcyjnych i obiektów obrotu suplementami diety.

Na terenie działania PPIS w Zambrowie w 2024 r. działalność prowadziły **3 zakłady produkcji suplementów diety**:

1) Zakład Produkcyjny Suplementów Diety – prowadzący działalność w zakresie produkcji suplementów diety na bazie surowców proszkowanych, trwałych mikrobiologicznie, produkcji masel orzechowych oraz konfekcjonowania suplementów diety w proszku, w postaci kapsułek i tabletek oraz olejów kokosowych w opakowania jednostkowe oraz produkcji suplementów diety w postaci kapsułek, **produkcja oraz konfekcjonowanie suplementów diety w formie saszetek z proszkiem i płynnej, sosów słodkich i wytrawnych, żywności wzbogacanej w formie płynnej oraz konfekcjonowanie owoców w formie żelu.**

2) Zakład Produkcji Suplementów Diety – prowadzący działalność w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu mikronizowanych produktów pochodzenia roślinnego przeznaczonych jako składnik mieszanek spożywczych (błonnik owsiany, jabłkowy, kakaowy, marchwiowy); suszenia wyłoków jabłkowych i aroniowych; oczyszczania mechanicznego pestek: truskawki, maliny, aronii oraz pakowanie w opakowania transportowe pod zamówienia zakładów produkcyjnych; magazynowania surowców: suszu owocowego, zielowego, zbożowego, pestek owoców i warzyw w opakowaniach transportowych, papierowych, workach typu BIG-BAG; produkcji kontraktowej na zlecenie suplementów diety w postaci proszku, kapsułek i tabletek pakowanych w opakowania jednostkowe, a następnie transportowe.

3) Zakład Produkcyjny Suplementów Diety - prowadzący działalność w zakresie produkcji usługowej suplementów diety w postaci proszku, kapsułek i tabletek pakowanych w opakowaniach jednostkowych i transportowych.

W 2024 r. nadzorowane podmioty nie wnioskowały o wydanie Świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy. Złożono natomiast **7 wniosków** o wydanie zaświadczeń Free Sale Certificate - wydano **16 zaświadczeń**.

Na terenie powiatu zambrowskiego zarejestrowany jest **1 podmiot prowadzący** działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży produktów na odległość. Pracownicy sekcji BŻ monitorowali witryny i aukcje internetowe przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż środków spożywczych na odległość.

W 2024 r. ocenę spełnienia obowiązujących wymagań dot. produkcji i wprowadzania do obrotu suplementów diety przeprowadzano w trakcie kontroli:

- ❖ 2 zakładów produkcyjnych (1 kontrola kompleksowa, 1 kontrola tematyczna),
- ❖ 2 hurtownie spożywcze (1 kontrola kompleksowa, 1 kontrola tematyczna, 11 kontroli interwencyjnych, w tym 7 dot. zgłoszeń w systemie RASF oraz 3 sygnały dotyczące

wprowadzania do obrotu suplementów diety, 1 dot. strony internetowej przedsiębiorcy, 1 kontrola sprawdzająca),

- ❖ 1 sklepu zielarskiego (1 kontrola tematyczna, 2 kontrole interwencyjne dot. zgłoszeń),
- ❖ 1 supermarketu (1 kontrola kompleksowa),
- ❖ 4 sklepy spożywcze (4 kontrole kompleksowe).

Oceniono 10 partii suplementów diety. 4 partie oceniono pod względem prawidłowości zamieszczonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci.

W ramach prowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad produkcją suplementów diety w 2024 r. skontrolowano 2 zakłady zlokalizowane na terenie powiatu zambrowskiego. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie oceny stanu sanitarnego zakładów oraz procesu produkcji.

W ramach prowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety w 2024 r. w trakcie 2 kontroli interwencyjnych (w związku z przekazaniem przez PPIS 2 sygnałów) dokonano przeglądu stron internetowej, oceniono informacje udostępniane dla klienta dokonującego zakupów na odległość w odniesieniu do 778 partii suplementów diety. W wyniku tych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2024 r. do PPIS w Zambrowie wpłynęły 4 postanowienia Głównego Inspektora Sanitarnego w odniesieniu do 4 suplementów diety informujące o rozpoczęciu postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 30 ust 1 ustawy b.ż.ż oraz zobowiązujące przedsiębiorcę do przedłożenia opinii Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, mającej na celu wyjaśnienie czy przedmiotowe produkty nie spełniają wymagań produktu leczniczego, określonych przepisami prawa farmaceutycznego. W przedmiotowych sprawach przeprowadzono czynności kontrolne, wykazano nieprawidłowości. Producent zrezygnował z wprowadzania do obrotu suplementu będącego przedmiotem sprawy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przed wszczęciem postępowania administracyjnego.

W 2024 r. pobrano 7 próbek suplementów diety, w tym: 3 próbki do badania w kierunku oznaczenia zawartości witamin, składników mineralnych i innych substancji wykazujących efekt odżywczy i/lub fizjologicznych, 2 - znakowanie, 1 - substancji dodatkowych, 1 - oznaczenie zawartości substancji niedeklarowanych. Zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety ze względu na znakowanie.

W ramach prowadzonych działań w zakresie nadzoru nad suplementami diety przeprowadzono 14 kontroli interwencyjnych (10 - powiadomienie RSAFF, 4 - monit klienta), z których 1 zakończyło się wydaniem decyzji nakazującej wycofanie z obrotu wprowadzanych suplementów diety ze względu na dzielenie tabletki.

Pracownicy na bieżąco śledzili Uchwały Zespołu ds. suplementów diety publikowane na stronie www.gis.gov.pl oraz odpowiedzi Głównego Inspektora Sanitarnego na powiadomienia o wprowadzeniu po raz pierwszy do obrotu składane przez przedsiębiorców w trybie art. 29 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia a zawarte w nich informacje wykorzystywali w pracy bieżącej.

Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków spożywczych będących nową żywnością. W związku z tym nie oceniano znakowania ww. środków spożywczych pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa dla nowej żywności i nowych składników żywności.

Zintensyfikowanie nadzoru w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy

Nadzór nad powyższymi wymaganiami, określonymi w szczególności przepisami: ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, rozporządzenia 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...), rozporządzenia 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 20.12.2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, rozporządzenia Komisji nr 432/2012 z dnia 16.05.2012 r. ustanawiającego wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci, rozporządzenia WE nr 609/2013 z dnia 12.06.2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci (...) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety, realizowano w szczególności poprzez ocenę prawidłowości znakowania 28 partii produktów z grupy żywności prozdrowotnej.

Uszczegóławiając, oceniono:

- ❖ 10 partii suplementów diety,
- ❖ 9 partii żywności dla określonych grup,
- ❖ 9 partii żywności wzbogacanej.

4.5. Realizacja programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków

Na terenie powiatu zambrowskiego w 2024 r. funkcjonował **1 blok żywienia w szpitalu**. Pacjentom przebywającym na poszczególnych oddziałach szpitala zapewnia się całodienne wyżywienie w systemie cateringowym. Posiłki były dostarczane ze Szpitala Wojewódzkiego w Łomży.

W 2024 r. dokonano w ww. zakładzie **1 kontroli tematycznej**. Kontrolowany zakład zakwalifikowano do kategorii średniego ryzyka (S).

Podczas kontroli dokonano oceny żywienia pacjentów szpitala na podstawie „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów”. Sposób żywienia pacjentów według diety podstawowej (ogólnej) oceniono jako zadowalający, z uwagi na to, iż brak II śniadania i podwieczorków, powoduje wydłużenie przerw między posiłkami oraz udział roślin strączkowych suchych i ryb tylko w jednym posiłku w dekadzie.

Udzielono instruktażu osobie obecnej przy kontroli, aby podczas układania jadłospisu wzięto pod uwagę powyższy aspekt..

W 2024 r. nie pobierano w ww. zakładzie próbek posiłków i zestawień dekadowych.

4.6 Ocena sposobu rozpatrywania skarg i interwencji

W 2024 r. do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu zambrowskiego wpłynęło **20 sygnałów** od ludności dotyczących niespełnienia przez przedsiębiorców postanowień obowiązującego prawa żywnościowego.

Dotyczyły one głównie:

- ❖ niewłaściwej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, w tym suplementów diety,
- ❖ niezachowania właściwych warunków higienicznych przy produkcji w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego,
- ❖ niezachowania właściwych warunków higienicznych podczas wprowadzania do obrotu środków spożywczych,

- ❖ serwowania niewłaściwej jakości posiłków w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego,
- ❖ wprowadzania do obrotu suplementów diety niewłaściwie znakowanych oraz z niewłaściwym składem ilościowo-jakościowym produktów,
- ❖ nieprawidłowe składanie odpadów komunalnych w zakładach żywienia zbiorowego otwartego,
- ❖ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz po dacie minimalnej trwałości.

W związku z przekazywanymi sygnałami podejmowano działania kontrolno-wyjaśniające, mające na celu potwierdzenie ich zasadności.

Przeprowadzono **20 kontroli interwencyjnych**. Naruszenia obowiązujących przepisów prawa stwierdzono w trakcie **3 kontroli**. W trzech przypadkach osoby winne zaniedbań ukarano nakładając **3 mandaty karne** na kwotę **950 zł**.

W przypadku sygnałów wnoszonych z podaniem danych adresowych, udzielano odpowiedzi osobom interweniującym, informując ich o sposobie załatwienia sprawy.

5. OCENA SANITARNA POWIATU ZAMBROWSKIEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

5.1 Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia przez ludzi

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków - nadzór nad jakością wody sprawują organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W celu poprawy zaopatrzenia ludności w wodę prowadzono systematyczny nadzór nad jej jakością w wodociągach zgodny z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Przebadano wodę ze wszystkich czynnych urządzeń wodnych: 17 wodociągów publicznych oraz 1 wodociągu lokalnego.

1. Liczba ludności ogółem w powiecie wynosi: 41 370

- m. Zambrów: 20 848
- gm. Zambrów: 8 754
- gm. Kołaki Kościelne: 2 150
- gm. Rutki: 5 075
- gm. Szumowo: 4 543.

2. Liczba ludności korzystającej z wody o kontrolowanej jakości ogółem w powiecie wynosi: 41 370

- m. Zambrów: 20 848
- gm. Zambrów: 8 754
- gm. Kołaki Kościelne: 2 150
- gm. Rutki: 5 075
- gm. Szumowo: 4 543

3. Liczbę ludności korzystającej z wody, dla której jakość była kwestionowana przedstawia **tabela nr 11**:

	Liczba ludności koniec 2023 r.	Liczba ludności koniec 2024 r.	Liczba ludności w trakcie roku 2024
m. Zambrów	0	0	0
gm. Zambrów	0	0	0
gm. Szumowo	0	0	548 osób: w. Paproć Duża - 548
gm. Rutki	0	0	0
gm. Kołaki Kościelne	0	0	1 581 osoby: w. Kołaki Kościelne - 580 w. Szczodrchuty - 1001
Ogółem w powiecie wynosi:	$\Sigma = 0$	$\Sigma = 0$	$\Sigma = 2\,129$

4. Liczba ludności korzystającej z wody o **niekwestionowanej jakości**: w wodociągach nie wymienionych w powyższej tabeli jakość wody przez cały rok odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia.

5. Wykaz miejscowości, na terenie których w 2024 r. kwestionowano jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz czas trwania przekroczeń dla parametrów, których wartości nie odpowiadały obowiązującym normatywom (dla poszczególnych gmin):

gm. Kołaki Kościelne:

- **w. Kołaki Kościelne:** Kołaki Kościelne, Czachy Kołaki (bakterie gr. Coli - 2 dni, mętność - 8 dni)
- **w. Szczodrchuty:** Szczodrchuty, Łętowo Dąb, Głodowo Dąb, Czarnowo Dąb, Sanie Dąb, Wróble Arciszewo, Rębiszewo Zegadły, Gunie Ostrów, Czosaki Dąb, Ćwikły Krajewo, Ćwikły Rupie, Wierzbowo-Wieś, Nowe Wierzbowo, Grabówka (b.gr.coli-6 dni)

gm. Szumowo:

- **w. Paproć Duża:** Paproć Duża, Paproć Mała (budynki mieszkalne o numerach 20, 25, od 27 do 30 (jon amonowy - 175 dni, mangan - 113 dni, mętność - 8 dni),

6. Lista parametrów, dla których w trakcie 2024 roku stwierdzono w wodzie wartości nie odpowiadające normatywom wraz z przyporządkowaną liczbą wodociągów, w których stwierdzono przekroczenie oraz liczbą ludności spożywającą taką wodę przedstawia

tabela nr 12

Lista parametrów	Liczba wodociągów	Liczba ludności
bakterie g. coli	2	1 581 osoby: w. Kołaki Kościelne - 580 w. Szczodruchy - 1001
mętność	2	1128 osób osób: w. Kołaki Kościelne - 580 w. Paproć Duża - 548
mangan	1	548 osób: w. Paproć Duża - 548
amonowy jon	1	548 osób: w. Paproć Duża - 548

7. Wykaz producentów wody zaopatrujących ludność na terenie powiatu zambrowskiego:
 - Zambrowskie Ciepłownictwo i Wodociągi Sp. z o.o., 18-300 Zambrów, ul Papieża Jana Pawła II 5,
 - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., 18-305 Szumowo, ul. Przemysłowa 5,
 - Urząd Gminy Kołaki Kościelne, 18-315 Kołaki, ul. Kościelna 11,
 - Spółdzielnia Mieszkaniowa „NAREW”, Grądy Woniecko 16/11, 18-312 Rutki,
 - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., 18-312 Rutki, ul. 11-Listopada 7,
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży Sp. z o.o., ul. Mikołaja Kopernika 9A, 18-400 Łomża,
 - Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., ul. 1 – go Maja 6, 18-200 Wysokie Mazowieckie.
8. W 2024 r. wydano 1 decyzję merytoryczną na warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu Paproć Duża z terminem do 31.12.2025 r. Decyzji na stan sanitarno - techniczny nie wystawiono.
9. Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zambrowie konsumenci o jakości wody mogą dowiedzieć się z komunikatów zamieszczonych na tablicach ogłoszeń urzędów gmin i poszczególnych wsiach. Informacje o jakości wody gminy umieszczają, także na swoich stronach internetowych i przesyłają za pomocą smsów.
10. Jakość wody w nadzorowanych wodociągach nie odbiegała od wymagań zawartych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia, w związku z czym PPIS w Zambrowie nie udzielił w 2024 r. derogacji i nie było podstaw do podjęcia przez producentów wody działań naprawczych w tym zakresie.

11. Działania naprawcze przeprowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne

Przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne każdorazowo po otrzymaniu wyniku jakości wody nie spełniającej wymagań zawartych w pozostałych częściach załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia podejmowali działania naprawcze. Informowali o tym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zambrowie.

Dokonana ocena realizacji kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne (na zasadzie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Dz.U.2024.757 tj. z 20.05.2024 r. z zakresu i częstotliwości badań, sposobu informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zambrowie o pogorszeniu jakości wody, uzgadniania punktów poboru próbek wody, wykonania stałych punktów czerpalnych służących do pobierania próbek wody potwierdziła prawidłowość przeprowadzanych kontroli wewnętrznych zgodnie z wymaganiami zawartymi w przepisach prawnych. Przedsiębiorstwa dokonują badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionymi wcześniej z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zambrowie harmonogramami poboru prób wody.

Nadzór nad jakością wody w wodociągach na terenie powiatu obejmował pobór próbek wody przeznaczonej do spożycia do badań laboratoryjnych. Ponadto na podstawie sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu (PIS i kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo wodociągowe oraz przez podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie wydawał bieżące, okresowe i obszarowe oceny jakości wody.

W przypadku przekroczenia normatywów wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nakazywał podjęcie przedsięwzięć naprawczych przez administratora wodociągu oraz przedstawienie badań laboratoryjnych, wykazujących właściwą jej jakość. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie o ww. przekroczeniach w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi informował właściwego wójta/ burmistrza/prezydenta miasta.

5.2 Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej

W ramach nadzoru nad obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej we wszystkich grupach zarejestrowanych obiektów dokonano kontroli zgodnie z opracowanym harmonogramem

Tabela nr 13. Obiekty użyteczności publicznej

Lp.	Grupa obiektów*	Ilość obiektów w ewidencji	Ilość skontrolowanych obiektów
1.	Zakłady fryzjerskie	41	15
2.	Zakłady kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, itp.	23	17
3.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	8	1
4.	Miejski Ośrodek Kultury	1	0
5.	Klub Sportowy ZKS "Olimpia"	1	1
6.	Szalet publiczny	1	1
7.	Zakłady pogrzebowe	6	3
8.	Cmentarze	9	5
9.	Zakłady Karne	2	0
10.	Dworzec PKS	1	0
11.	Teren rekreacyjny	5	1
13.	Autobusy	1	5
14.	Stacje paliw	5	0
15.	Pływalnia miejska	1	1
	RAZEM:	105	50

*-podmioty wykonujące działalność leczniczą przedstawiono w rozdziale II.3

Mała infrastruktura sportowo-rekreacyjna

W 2024 r. skontrolowano obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Kontrolowane obiekty były utrzymane we właściwym stanie sanitarnym. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia. Ścieki odprowadza się do kanalizacji miejskiej. Odpady komunalne były gromadzone w kontenerach i odbierane przez uprawnione firmy. Otoczenie uporządkowane.

Baza noclegowa stała

Dokonano 8 kontroli obiektów związanych z sezonem turystycznym. W obiektach noclegowych pranie bielizny było zlecane firmom zewnętrznym. Obiekty zaopatrzone były w niezbędne środki dezynfekcyjne oraz środki higieniczne (papier toaletowy, mydło w płynie,

ręczniki jednorazowe). Otoczenie obiektów było utrzymane czysto. W obiektach nie stwierdzono uchybień sanitarnych i technicznych.

W celu zapewnienia dobrego stanu sanitarno-technicznego skontrolowano **zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria**, itp.. Obiekty były zaopatrzone w bieżącą wodę ciepłą i zimną. Posiadały środki do dezynfekcji narzędzi. Elementy wyposażenia miały powierzchnię umożliwiającą mycie i dezynfekcję. Bielizna czysta była przechowywana w wydzielonych szafach (coraz częściej stosuje się bieliznę jednorazową w tym ręczniki w zakładach kosmetycznych i fryzjerskich). Stan sanitarno-higieniczny zakładów ulega ciągłej poprawie i tak jak w roku ubiegłym obiekty były na poziomie wymaganych warunków sanitarno-higienicznych i technicznych.

W wyniku kontroli sanitarnych nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa. W kontrolowanych obiektach użyteczności publicznej stan sanitarny w 2024 roku oceniono jako dobry – nie prowadzono postępowania administracyjnego. Nie karano mandatem karnym.

5.3 Jakość wody na pływalni

W 2024 r. w ramach realizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230 t.j.) w sprawie jakości wody na pływalniach wydano zbiorczą ocenę opartą na podstawie: parametrów jakości wody (§ 3 ust. 1 rozporządzenia), wynikach badań wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią, zakresu i częstotliwości wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią, zastosowanych metodyk referencyjnych analiz oraz wyników badań wody na pływalni wykonanych przez PPIS przed wydaniem oceny.

Stan sanitarno-techniczny pływalni nie budził zastrzeżeń, a jakość wody przez cały rok spełniała wymagania z rozporządzenia.

6. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAM

Głównym celem nadzoru sprawowanego przez pion Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie chorobom zawodowym poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

Zadania do realizacji Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami

6.1 Zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych

W 2024 r. do siedziby organu PIS w Zambrowie wpłynęło 8 zgłoszeń w przedmiocie podejrzenia o chorobę zawodową, które w każdej toczącej się sprawie obligowały tutejszy organ do przeprowadzenia stosownego indywidualnego postępowania wyjaśniającego przed wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia.

6.2 Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy

W roku 2024 w ewidencji zakładowej ds. Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zambrowie figurowało 208 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 5292 pracowników. Planem kontroli na 2024 r. objęto 92 zakłady. Skontrolowano 115 zakładów, w których przeprowadzona analiza zagrożeń wykazała, iż w narażeniu na działanie poszczególnych czynników szkodliwych pracują 2754 osoby, w tym w narażeniu na hałas 1505, drgania 483, pyły 242, czynniki chemiczne 215, czynniki biologiczne 1119 a czynniki rakotwórcze 496.

Liczba decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego ogółem – 18, w tym:

- decyzje zmieniające termin wykonania nakazów – 4,
- decyzje na stwierdzone uchybienia (dotyczące poprawy warunków pracy) - 13, w tym 1 decyzja na obniżenie wskaźnika NDN hałasu oraz 12 decyzji w zakresie braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych,
- decyzje umarzające – 1,
- decyzje dotyczące wygaszenia wydanych nakazów – 0.

Liczba sporządzonych protokołów - 124, w tym z uchybieniami - 14.

Liczba wydanych nakazów – 70, w tym:

- dotyczących obniżenia ponadnormatywnych wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia – 4,
- dotyczących opracowania/ wdrożenia programu działań organizacyjno-technicznych w celu ograniczenia narażenia na czynnik szkodliwy – 1,
- dotyczących przeprowadzenia badań w zakresie środowiska pracy – 53,
- dotyczących uzupełnienia/ uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego – 1,
- dotyczących zakresu profilaktyki zdrowotnej (orzeczenia lekarskie, skierowania na badania) – 7,
- dotyczących analizy stanu zdrowia pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczonych norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia – 1,
- dotyczących zakresu środków ochrony zbiorowej i indywidualnej (odzież robocza/ ochronna, obuwie, środki ochrony osobistej, posiłki profilaktyczne) – 1,
- dotyczących zakresu czynników rakotwórczych i mutagennych (rejstry prac, pracowników, szkolenia, informowanie o ryzyku) – 2.

6.3 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, kosmetykami oraz środkami zastępczymi w oparciu o obowiązujące przepisy

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ewidencji nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami widnieje 112 zakładów, w tym stosujących substancje i preparaty chemiczne 60, zaś zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 52. W planie kontroli na 2024 rok ujęto 55 zakładów, w tym stosujących substancje i preparaty chemiczne 29, zaś zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 26. Czynnościom inspekcyjnym poddano łącznie 66 zakładów pracy. Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano. Liczba osób zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosi 2424, w tym liczba osób w zakładach stosujących substancje i preparaty chemiczne 2027, zaś w zakładach zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 397. W kontakcie

z substancjami i mieszaninami chemicznymi pracują 723 osoby, w tym 388 osób stosuje substancje i preparaty chemiczne, zaś 335 osób zajmuje się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi.

Nadzór nad produktami biobójczymi

W ewidencji nadzoru nad środkami biobójczymi figuruje obecnie 58 zakładów (w tym 26 zakładów zajmujących się wprowadzaniem produktów biobójczych do obrotu zaś 32 to zakłady, w których stosowane są produkty biobójcze). Skontrolowanych w 2024 r. było 25 zakładów, z których 12 zajmuje się wprowadzaniem do obrotu, zaś pozostałe 13 to przedsiębiorstwa, w których stosuje się produkty biobójcze. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano. Liczba osób zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosi 1162, w tym w zakładach stosujących produkty biobójcze 1038, zaś w zakładach zajmujących się obrotem produktami biobójczymi 124.

Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu detergentów

W ewidencji nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu detergentów widnieje 17 zakładów. Jest to o 2 podmioty więcej w stosunku do ubiegłego roku. W planie kontroli na 2024 r. ujęto 5 zakładów. Zakłady zostały poddane kontroli zgodnie z założeniami. Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano. Liczba zatrudnionych w nich wynosi 68 osób.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

W ewidencji nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 znajduje się obecnie 8 zakładów, z czego 6 podmiotów zajmuje się stosowaniem prekursorów kat. 2 i 3 zaś w 2 pozostałych znajdują się one w obrocie. W 2024 r. nadzorem objęto 4 zakłady, w tym 3 zajmujące się stosowaniem prekursorów kategorii 3 a 1 ich obrotem. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W roku 2024 w ewidencji widniało 14 obiektów zajmujących się wprowadzaniem produktów kosmetycznych, zatrudniających ogółem 130 pracowników. Przeprowadzone kontrole w obiektach dotyczyły głównie oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego oraz oceny prawidłowości wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych zgodnie z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W minionym roku nadzorem objęto 9 zakładów, w których przeprowadzono 11 kontroli (w 2 zakładach przeprowadzono po 2 kontrole). Liczba osób w skontrolowanych zakładach wynosiła 74 osoby. Uchybień w zakresie nadzoru nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.

Podczas dokonywania czynności kontrolnych, pobrano również 2 próby kosmetyków w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19.03.2020r. w sprawie metod oznaczeń próbek niezbędnych do kontroli bezpieczeństwa produktów kosmetycznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 931). Naruszeń w tym zakresie również nie stwierdzono. Próbek nie zakwestionowano.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2024 r. do siedziby PSSE w Zambrowie nie wpłynęło żadne pismo, które naruszałoby zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn zm.) w przedmiocie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania,

przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia bądź też wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej wymagającej zezwolenia Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych na tę substancję przez podmiot nieuprawniony i niespełniający wymagań. Tym samym PPIS w Zambrowie w ramach monitoringu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi w 2024 r. nie prowadził żadnego postępowania w tej sprawie.

Podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Zambrowie zgodnie z wytycznymi Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku kontynuował potrzebę intensyfikowania współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. W związku z tym już na początku oraz w połowie roku 2024 do 19 podmiotów wykonujących działalność leczniczą w sposób elektroniczny za pośrednictwem poczty e-mail skierował pismo przypominające o zgłaszalności zatruc do którego załączono także formularz zgłoszenia wystąpienia przypadku zatruc oraz instrukcję wypełnienia formularza. W przedmiotowym piśmie podniesiono wagę złożoności problemu przekazywania bardzo szczegółowych danych w zakresie rodzaju użytego produktu i substancji w nim zawartej ze szczególnym uwzględnieniem nazwy potocznej, służących pełnej identyfikowalności nowych środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych ze zwróceniem szczególnej uwagi na substancje lecznicze.

Wśród podnoszonych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki, działalności oświatowo-informacyjnej, promocyjnej oraz innych działań podejmowanych przez organy PIS w związku z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi na uwagę dodatkowo zasługuje szerzenie wiedzy o zagrożeniach powodowanych środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, które prowadzono w ramach różnego rodzaju świąt i festynów w powiecie.

Materiały zbiorcze o omawianych substancjach w postaci otrzymanego „Raportu GIS dotyczącego zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce za 2023 r.” zamieszczono na stronie internetowej stacji oraz na Facebook'u. Niniejszy raport przesłano również do podmiotów leczniczych z terenu powiatu zambrowskiego.

Do PSSE w Zambrowie w grudniu 2024 r. wpłynęło zgłoszenie dotyczące zatrucia substancją pn. marihuana, która identyfikowalna jest jako narkotyk. Zdarzenie miało miejsce w jednej z miejscowości na terenie powiatu w gminie Szumowo. W przedmiotowej sprawie pracownik Sekcji Higieny Pracy i nadzoru nad Chemikiami sporządził notatkę, a do systemu monitorowania zatruc o dopalaczach SMIOD2 wprowadził dane dotyczące identyfikowalności wystąpienia omawianego zatrucia. Wprowadzone dane dotyczyły 3 osób dorosłych w wieku od 30 do 32 lat i 1 dziecka (7 lat).

Na terenie działania PSSE w Zambrowie nie odnotowano żadnego przypadku zgonu, który byłby bezpośrednio lub pośrednio spowodowany użyciem substancji psychoaktywnych lub co do którego istniało podejrzenie, że byłby spowodowany użyciem takiej substancji. Informacje te w pełni odzwierciedla baza Systemu Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD).

W ramach realizacji zadania z zakresu nowych substancji psychoaktywnych, pracownicy Sekcji HP PSSE w Zambrowie ustalili, iż na terenie powiatu zambrowskiego w dalszym ciągu podobnie jak w roku ubiegłym nie ma przedsiębiorców, którzy prowadziliby działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie, określonych w art. 4 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji

Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz art. 40 d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn zm.). PSSE w Zambrowie nie otrzymała ponadto informacji jakoby którykolwiek z przedsiębiorców działających na terenie powiatu zambrowskiego ubiegał się o wydanie przez Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych zezwolenia na prowadzenie działalności w tym zakresie. Brak jest przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2474).

Działania profilaktyczne podejmowane przez organy PPIS w Zambrowie w związku z przeciwdziałaniem używaniu „nowych narkotyków” opierały się na umieszczaniu stosownych informacji na portalach internetowych typu: lokalna strona internetowa, Facebook.

PODSUMOWANIE:

1. Na terenie działania PSSE w Zambrowie, nie ma sklepów które wprowadzają do obrotu środki zastępcze.
2. Nie ujawniono przypadków wytwarzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

7. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Realizowane zadania z zakresu ZNS PSSE w Zambrowie

Głównym celem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. W związku ze sprawowaniem bieżącego sanitarnego nadzoru zapobiegawczego w ww. kierunkach pracownicy zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 roku zrealizowali następujące działania:

- a) 17 ogółem przeprowadzone kontrole w terenie;
- b) 17 sporządzonych protokołów z przeprowadzonych kontroli lub oględzin;
- c) 17 wydanych decyzji rachunkowych;
- d) 34 zajęte ogółem stanowiska dot. dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 Prawa Budowlanego, w tym:
 - 17 wydanych opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 Prawa budowlanego,
 - 10 uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów na podstawie art. 56 Prawa budowlanego – milcząca zgoda,
 - 7 uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów na podstawie art. 56 Prawa budowlanego – pismo PPIS w Zambrowie nie będzie zajmował stanowiska w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w trybie art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Budowlane w ustawowo przewidzianym terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia;

- e) nie przeprowadzono kontroli obiektu w trakcie budowy;
- f) nie stwierdzono uchybień i naruszeń obowiązujących przepisów prawnych podczas przeprowadzanych kontroli;
- g) nie wydawano decyzji wstrzymujących działalność zakładu;
- h) **338** zajęte ogółem stanowiska dot. uzgodnień projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym:
 - **9** uzgodnień projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – milcząca zgoda,
 - **6** uzgodnień projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – postanowienie,
 - **264** uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – milcząca zgoda
 - **59** uzgodnień projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – postanowienie
- i) **58** wydanych decyzji rachunkowych;
- j) **47** pism i zajętych stanowisk, dotyczących innych spraw z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego;
- k) **29** opinii, w zakresie co do potrzeby przeprowadzenia ceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- l) **3** opinie, w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- m) **11** uzgodnień/opinii dotyczących zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:
 - **3** opinie dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - **7** uzgodnień dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - **1** opinia dot. opiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- n) nie uzgadniano dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- o) nie zajmowano stanowisk w sprawie zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych;

- p) nie wydawano decyzji w zakresie spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą;
- q) nie nakładano mandatów karnych.

W trakcie odbiorów zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego stwierdzono wysoki standard obiektów oddawanych do użytku. Inwestorzy przedkładali do wglądu oświadczenia oraz atesty użytych/wbudowanych materiałów budowlanych i wykończeniowych. Przedkładano sprawozdania z wynikami prób wody pobranej do badania, przeznaczonej do spożycia, które spełniały wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Projekty budowlane zatwierdzone były przez właściwych rzeczoznawców d/s sanitarno-higienicznych.

W 2024 r. współpraca ze Starostwem Powiatowym w Zambrowie, Urzędem Miasta Zambrów oraz urzędami gmin układała się dobrze.

8. OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH ZAKŁADÓW NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Cel nadrzędny: wzrost bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowo - wychowawczych

Informacje wstępne

W 2024 roku pod nadzorem stanowiska pracy ds. higieny dzieci i młodzieży było 29 placówek stałych przeznaczonych do pobytu dzieci i młodzieży, do których uczęszczało **6529** dzieci i młodzieży, oraz 13 placówek wypoczynku zimowego i letniego z których skorzystało 697 uczestników. Wszystkie nadzorowane placówki zostały skontrolowane. Przeprowadzono 58 kontroli.

Funkcjonalność budynków

W ogólnej ocenie stwierdzono, iż stan techniczny budynków ulega sukcesywnej poprawie w związku z realizacją wydanych decyzji oraz pozyskaniem przez samorządy lokalne funduszy z programów unijnych – niemal we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzone były prace remontowe lub konserwatorsko-porządkowe mające na celu poprawę stanu technicznego funkcjonujących placówek. W 2024 r. nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia wystarczającej liczby środków do higieny osobistej w sanitariatach, a także stanu sanitarnohigienicznego toalet. Ponadto wykonywano prace konserwatorsko-porządkowe, które obejmowały: generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych.

Stan techniczny oraz sanitarny budynków

Stan sanitarno - techniczny i higieniczny nadzorowanych placówek był dobry.

Wszystkie nadzorowane placówki przez PSSE w Zambrowie są skanalizowane i podłączone do wodociągów sieciowych. We wszystkich placówkach na koniec roku 2024 woda pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym była zgodna z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody

przeznaczonej do spożycia przez ludzi. We wszystkich placówkach zapewniona jest ciepła woda bieżąca.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W skontrolowanych placówkach w 2024 roku pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiada 12 szkół podstawowych, 3 zespoły szkół. W 1 szkole podstawowej, w której nie ma sal gimnastycznych zajęcia w – f odbywają się na korytarzach.

Dożywianie

W 12 szkołach podstawowych ogółem korzysta 1951 uczniów - w tym z pełnych obiadów korzysta 1695 uczniów. Z posiłków dofinansowanych korzysta 200 uczniów.

Dokonano oceny higienicznej tygodniowych planów lekcji

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesów nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś w planowaniu nauki i wypoczynku. W tym celu w 15 szkołach i 3 zespołach szkół w 114 oddziałach oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ergonomia w szkole

Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków. W 6 przedszkolach w 42 oddziałach przebadano 1024 dzieci, w 15 szkołach w 177 oddziałach przebadano 2673 uczniów, w 3 Zespołach Szkół do których należą 1 przedszkole, 1 szkoła podstawowa, 2 LO, 2 technika, 1 szkoła branżowa I stopnia przebadano ogółem 840 uczniów w 29 oddziałach. Wszyscy przebadani uczniowie oraz dzieci pracują przy prawidłowo dobranych meblach. W zakresie użytkowania mebli szkolnych dostosowanych do wzrostu dzieci i młodzieży należy stwierdzić, że szkoły z roku na rok nabywają umiejętności w prawidłowym dostosowaniu mebli do wysokości uczniów.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach

Pracownik pionu higieny dzieci i młodzieży podczas kontroli sanitarnych w szkołach sprawdzał w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Przepis ten stosuje się od dnia 1 września 2009 r. do uczniów klas, w których realizuje się podstawę programową kształcenia ogólnego. Zgodnie z nim w pomieszczeniach szkoły lub placówki, powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że wszystkie szkoły zapewniają możliwość pozostawienia podręczników w szafkach, wydzielonych półkach w klasach lub w bibliotekach.

Realizacja zagadnień problemowych:

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W tym celu w 2 szkołach podstawowych przebadano 119 uczniów w 10 klasach. Analizując obciążenie plecaków uczniów szkół podstawowych należy stwierdzić, że na 119 uczniów 24 przekroczyło normę powyżej 15%. Przeprowadzono kontrole tematyczne dotyczące bezpiecznych placów zabaw - uchybień nie stwierdzono. Podczas kontroli udzielano instruktażu dyrektorom placówek na temat postępowania w razie wystąpienia wszawicy, owsicy.

Postępowanie administracyjne

Stanowisko pracy ds. HDM, sprawując nadzór nad warunkami higieny dzieci i młodzieży egzekwuje realizację prawnych nakazów dotyczących zapewnienia odpowiednich standardów higieny w licznych obszarach (stan sanitarno-techniczny budynków, w których działają placówki dla dzieci i młodzieży, higiena procesu nauczania, warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku itp.) poprzez wydawanie zaleceń oraz prowadzenie postępowań administracyjnych.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, iż warunki sanitarno - higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu zambrowskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświatowo-wychowawczych wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Sukcesywnie zwiększa się również liczba placów zabaw przy szkołach i przedszkolach.

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal będzie prowadzić działalność w zakresie poprawy warunków higieniczno – sanitarnych procesów nauczania i wychowania.

W nadzorowanych szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku i rekreacji zapewnione są bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży.

9. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA

Pracownik promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej zajmował się nadzorem merytorycznym nad realizacją działań z zakresu promocji zdrowia w placówkach nauczania i wychowania. W podległych placówkach dokonano 22 wizytacji. Przeprowadzono działania zmierzające do ograniczenia liczby zachorowań, poprzez realizację programów edukacyjnych skierowanych do wybranych grup społecznych.

Realizowane interwencje programowe:

- a) *Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych*

Celem programu jest zmniejszenie zachorowań i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez unikanie ekspozycji na dym tytoniowy. Program adresowany jest do społeczności lokalnej Zambrowa: uczniów, nauczycieli, pracowników zakładów pracy. Liczba odbiorców programu w 2024 roku wyniosła 165 osób,

- b) *Czyste powietrze wokół nas*

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej skierowany do najstarszej grupy wiekowej, dzieci 5 i 6-letnich, ale w programie brały udział również i młodsze dzieci. Odbiorcami programu byli także rodzice i opiekunowie dzieci. Główne cele programu umożliwiają wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W programie udział wzięło 538 odbiorców,

- c) *Nie pal przy mnie proszę*

Adresatami programu są uczniowie klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodzice. Cel główny programu zakłada zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. W programie udział wzięło 132 uczniów wspólnie z rodzicami i nauczycielami,

d) *Znajdź właściwe rozwiązanie*

Program skierowany jest do uczniów starszych klas V-VIII szkół podstawowych. Zakłada on realizację działań mających na celu zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów poprzez edukację. Liczba uczestników programu wyniosła 57 osób.

e) *Bieg po zdrowie*

Celem programu jest zmniejszenie zachorowań i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez unikanie ekspozycji na dym tytoniowy. Program skierowany jest do uczniów IV klasy szkoły podstawowej. Liczba uczestników programu wyniosła 178 osób, w tym uczniowie, rodzice i nauczyciele. Koordynator powiatowy programu przeprowadził 5 wizytacji w placówkach szkolnych,

f) *Trzymaj Formę!*

Odbiorcami programu są uczniowie klas V-VIII szkoły podstawowej oraz nauczyciele i rodzice uczniów biorących udział w programie. Cel główny zakłada poprawę sposobu odżywiania i promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. W programie udział wzięło 1561 odbiorców w tym uczniowie, rodzice oraz nauczyciele. Koordynator powiatowy programu przeprowadził 4 wizytacje w wybranych placówkach szkolnych,

g) *ARS, czyli jak dbać o miłość?*

Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym. W programie uczestniczyło 25 uczniów,

h) *Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS*

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, poprawa jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Program skierowany był do młodzieży, pracowników ochrony zdrowia, a także społeczności lokalnej miasta Zambrów. Liczba odbiorców w 2024 roku wyniosła 1980 osób,

i) *Skąd się biorą produkty ekologiczne ?*

Celem głównym programu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci przedszkolnych poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Cele szczegółowe programu to: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. W programie udział wzięło 589 odbiorców,

j) *Znamie! Znam je?*

Celem główny programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Cele szczegółowe są następujące: przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz uświadomienie wartości odpowiednich zachowań i postaw. W programie udział wzięło 591 odbiorców. Przeprowadzono 2 wizytacje w wybranych placówkach,

k) *Podstępne WZW*

Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół

ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Cele szczegółowe są następujące: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. W programie udział wzięło 557 odbiorców. Przeprowadzono 2 wizyty w wybranych placówkach,

l) Wybierz Życie – Pierwszy Krok

Jest to program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Program oparty jest na następujących założeniach: stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywoływanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) u młodych ludzi. Adresatami programu są uczniowie (dziewczęta i chłopcy) klas VII - VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów, kadra pedagogiczna, pielęgniarka szkolna. Cel główny programu to zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. W programie wzięło udział 657 osób. Przeprowadzono 2 wizyty w wybranych placówkach szkolnych.

Realizowane interwencje nieprogramowe:

a) Zimowa i Letnia Szkoła Bezpieczeństwa

Celem interwencji było zminimalizowanie zagrożeń wynikających z przebywania dzieci i młodzieży na wypoczynkach zimowych i letnich. Działania skierowane były do dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanych form wypoczynku zimowego oraz letniego, a także do rodziców/opiekunów. Liczba odbiorców interwencji wyniosła 3081 osób,

b) Światowy Dzień Zdrowia

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 572 osób,

c) Światowy Dzień bez Tytoniu

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1144 osób,

d) Światowy Dzień Rzucania Palenia

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 204 osób,

e) Profilaktyka zatruć pokarmowych w tym zatruć grzybami

W 2024 roku edukacją objęto 55 odbiorców,

f) Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia

Celem działań jest promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz prawidłowego odżywiania. Liczba odbiorców interwencji wyniosła 3506 osoby,

g) Profilaktyka wszawicy

Celem działań jest wyrobienie dobrych nawyków higienicznych i wiedzy na temat wszawicy. Pozwoli to na wczesne wykrycie obecności pasożytów i ich szybką eliminację, zanim zdążą się rozprzestrzenić. W 2024 roku edukacja na temat wszawicy dotarła do 112 odbiorców,

h) Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem interwencji jest propagowanie wiedzy o racjonalnym stosowaniu antybiotyków. Liczba odbiorców działań wyniosła 135 osób,.

i) *Profilaktyka grypy*

Prowadzone działania miały na celu propagowanie zdrowego stylu życia celem uniknięcia zachorowania na grypę czy inne infekcje. Liczba odbiorców działań wyniosła 203 osób,

j) *Promocja szczepień ochronnych*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1350 osób,

k) *Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze*

W 2024 roku edukacją objęto 1344 odbiorców,

l) *Kampania EFSA „Jedz bezpiecznie”*

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W 2024 roku liczba odbiorców działań wyniosła 70 osób,

m) *Kampania EFSA „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 730 osób,

n) *Promocja szczepień HPV*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 10711 osób,

o) *Profilaktyka wad postawy*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 837 osoby,

p) *Profilaktyka próchnicy zębów*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 359 osób,

q) *Profilaktyka chorób nowotworowych*

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1223 osoby,

r) *Promocja zdrowia i profilaktyka chorób poprzez strony internetowe i portale społecznościowe*

Liczba	odbiorców	2470	osób.
--------	-----------	------	-------

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	82806.175244.233915
Nazwa dokumentu	31.03.2025 informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za 2024 r.pdf
Tytuł dokumentu	31.03.2025 informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za 2024 r
Sygnatura dokumentu	EP.046.3.2025
Data dokumentu	31.03.2025 11:56:10
Skrót dokumentu	414B7B20541E7E0276F9B04027D61809FA855D30
Wersja dokumentu	1.8
Data podpisu	31.03.2025
Sygnatariusz	Robert Orłowski
Stanowisko	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Akceptacja	Alicka-Grala Joanna Bożena, 31.03.2025 11:54:49, wersja 1.6 (Kierownik Sekcji Epidemiologii, Sekcja Epidemiologii (EP), Sekcja Epidemiologii (EP)) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zambrowie
Akceptacja	Alicka-Grala Joanna Bożena, 31.03.2025 10:29:24, wersja 1.0 (Kierownik Sekcji Epidemiologii, Sekcja Epidemiologii (EP), Sekcja Epidemiologii (EP)) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zambrowie
	EZD 3.128.146.146.
Data wydruku:	27.08.2025 10:48:35
Autor wydruku:	Alicka-Grala Joanna Bożena